

Τεύχος Διαβούλευσης

**Στρατηγική Βιώσιμης
Αστικής Ανάπτυξης
Δήμος Τρικκαίων**

Οκτώβριος 2023

Περιεχόμενα

- 0.** Πρόλογος, σελ. 4

- 1.** Διαβούλευση και Συμμετοχή στο σχεδιασμό και την υλοποίηση της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης, σελ. 7
- 2.** Περιοχή Παρέμβασης της Στρατηγικής ΒΑΑ, σελ. 12

- 3.** Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της Π.Π., σελ. 19
 - 3.1.** Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, σελ. 20
 - 3.2.** Κοινωνικά Χαρακτηριστικά, σελ. 22
 - 3.3.** Οικονομικά Χαρακτηριστικά, σελ. 25
 - 3.4.** Αστικό Περιβάλλον, σελ. 29
 - 3.5.** Κλιματικά και περιβαλλοντικά Χαρακτηριστικά σελ. 32

- 4.** Όραμα της Στρατηγικής ΒΑΑ, σελ. 37
- 5.** Σχέδιο Δράσης της Στρατηγικής ΒΑΑ, σελ. 40

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

του Νίκου Σακκά,
Δημάρχου Τρικκαίων

Η Αυτοδιοίκηση ως πυλώνας στήριξης των πολιτών και ως θεσμός αναπτυξιακής προοπτικής, προχωρά μπροστά. Στον Δήμο μας έχουμε επιλέξει να κινούμαστε με γοργούς ρυθμούς βάσει στρατηγικής που, σε συνεργασία με την Περιφέρεια Θεσσαλίας, ωθείται προς μια Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη.

Ήδη έχουμε κάνει πολλά μαζί.

Έχουμε επιτύχει τη χρηματοδότηση έργων για ουσιαστικές παρεμβάσεις εντός της πόλης που συνεχίζονται και σύντομα θα ολοκληρωθούν. Αλλά πλέον, με την εμπειρία και τη διάθεση για συνέχιση της κοινής μας πορείας, η ΒΑΑ προχωρά μερικά βήματα ακόμη. Δίνουμε έμφαση στο περιβάλλον, αναδεικνύουμε, προστατεύουμε και οριοθετούμε με ασφάλεια τους ποταμούς της πόλης, δημιουργώντας οδούς και σημεία αναψυχής, πάντα εναρμονισμένα με τα τοπία της περιοχής μας. Ουσιαστικά με τα προς ένταξη έργα, ολοκληρώνουμε μια διαδικασία ενίσχυσης του τρικαλινού αποτυπώματος: των ποταμών και της άμεσης σχέσης τους με την ίδια τη στην πόλη, ως ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για κάθε πολίτη. Ταυτόχρονα, δίνουμε έμφαση στην πρωτογενή επιχειρηματική δραστηριότητα των νέων ανθρώπων, σε συνεργασία με το Επιμελητήριο Τρικάλων και τη δημιουργία θερμοκοιτίδας για νεοφυείς επιχειρήσεις. Και, φυσικά, στηρίζουμε ακόμη περισσότερο το τουριστικό υπόβαθρο, την τεράστια δυναμική που έχει ήδη αναδειχθεί και αναπτυχθεί, με τη λειτουργία ενός οργανισμού που ενισχύσει ακριβώς αυτή τη δυναμική. Όλα αυτά, βέβαια, θα ήταν κενά περιεχομένου, αν δεν προϋπέθεταν το βασικό: τη στήριξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων, συμπολιτών που αδυνατούν να αντεπεξέλθουν σε καθημερινές δραστηριότητες. Για τον λόγο αυτό, επιδιώκουμε την περαιτέρω ενίσχυση του Κοινωνικού Εστιατορίου, ολοκληρώνοντας μια βασική πολιτική μας: την πολυεπίπεδη μέριμνα και την ουσιαστική συμβολή σε μια νέα πορεία, μιας νέας εποχής. Αυτής που θέτει στο επίκεντρό της τον άνθρωπο, μέσα σε ένα σταθερά βελτιωμένο περιβάλλον.

Η συνεργασία μας αποτελεί τον βασικό πυρήνα της συνέχισης αυτής της προσπάθειας.

1

Διαβούλευση και Συμμετοχή
στον σχεδιασμό και την
υλοποίηση της Σ.Β.Α.Α.

Με το παρόν τεύχος ξεκινά επίσημα η διαβούλευση μεταξύ του Δήμου, των πολιτών και των φορέων της πόλης, για την εκπόνηση της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (Σ.Β.Α.Α.) του Δήμου Τρικκαίων για την Προγραμματική Περίοδο 2021–2027. Η στρατηγική που εκπονείται έρχεται σε σύνδεση και συνέργεια με την προηγούμενη Σ.Β.Α.Α. που εκπονήθηκε το 2018 και αποτελεί μία ολιστική προσέγγιση για την Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη της πόλης των Τρικάλων.

Πριν παρουσιαστεί το σχέδιο, θα επιχειρηθεί μια συνοπτική απάντηση σε ορισμένα ερωτήματα που μπορεί να έχει ο καθένας και η καθεμία που δεν έχει αντίστοιχη εξοικείωση και εμπειρία με τη χρήση κάποιων όρων και μεθοδολογιών. Για μας έχει σημασία, η κουβέντα για την ανάπτυξη της πόλης των Τρικάλων, να μην είναι υπόθεση μόνο των ειδικών, να μην είναι μια «κλειστή» κουβέντα με τεχνοκρατικούς όρους μακριά από την τοπική κοινωνία.

Γιατί εκπονείται αυτή η στρατηγική;

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος "Θεσσαλία» 2021 - 2027" καλεί τους Δήμους Βόλου, Καρδίτσας, Λαρισαίων και Τρικκαίων (Αστικές Αρχές), να υποβάλλουν προτάσεις Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) με εφαρμογή του εργαλείου των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ), στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 5 «Ολοκληρωμένες Χωρικές Παρεμβάσεις» του Προγράμματος «ΘΕΣΣΑΛΙΑ» 2021-2027.

Οι πόροι του Προγράμματος «Θεσσαλία» 2021–2027, οι οποίοι διατίθενται για χρηματοδότηση ΣΒΑΑ, στο πλαίσιο της Προτεραιότητας 5 «Ολοκληρωμένες Χωρικές Παρεμβάσεις» και συγκεκριμένα του Ειδικού Στόχου 5.1 «Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)» ανέρχονται συνολικά σε **71.645.627€** (Δημόσια Δαπάνη) και συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

Πρόκειται για μια σημαντική ευκαιρία για την πόλη των Τρικάλων καθώς το ύψος των διαθέσιμων πόρων δίνει τη δυνατότητα για ένα ενιαίο σχέδιο έργων που μπορούν να καθορίσουν τη ζωή της για τα επόμενα χρόνια. Είναι ένα σχέδιο που βασίζεται σε ένα όραμα για τα Τρίκαλα της επόμενης δεκαετίας. Για μια πόλη έξυπνη, ανθεκτική, αυτάρκη, ευέλικτη και πάνω από όλα βιώσιμη, για μια πόλη ελκυστική για τους κατοίκους και τους επισκέπτες, μια πόλη που ευνοεί τη δημιουργία, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα.

Τι σημαίνει Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη;

Οι σύγχρονες πόλεις συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο κομμάτι του παγκόσμιου πληθυσμού και τις σημαντικότερες οικονομικές και διοικητικές δραστηριότητες. Αυτή η αστική ανάπτυξη δημιουργεί και τα σημαντικά περιβαλλοντικά, κλιματικά και δημογραφικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αστικές περιοχές και πληθυσμοί, ενώ η κρίση έχει οξύνει και τα μεγάλα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα. Για τους λόγους αυτούς, σε παγκόσμιο και ευρωπαϊκό επίπεδο, υιοθετούνται πολιτικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης οι οποίες στηρίζονται στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων μέσω στρατηγικών που καθορίζουν ολοκληρωμένες δράσεις για την αντιμετώπιση των οικονομικών, περιβαλλοντικών, κλιματικών, δημογραφικών και κοινωνικών προκλήσεων που θίγουν τις αστικές περιοχές, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη την ανάγκη προώθησης των διασυνδέσεων μεταξύ αστικών περιοχών και περιοχών της υπαίθρου.

Τι είναι η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση;

Για να επιτευχθεί η βιώσιμη αστική ανάπτυξη απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη χωρική ανάπτυξη που συνδυάζει τις διαφορετικές ανάγκες και προτεραιότητες σε οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο. Όταν μια στρατηγική βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, υιοθετεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που

συνεπάγεται επενδύσεις από διαφορετικές πηγές και επιχειρησιακά προγράμματα, τότε μπορεί να αξιοποιήσει το καινοτόμο εργαλείο της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (Ο.Χ.Ε.).

Η Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη, για να επιτύχει το στόχο της, οφείλει να κατανοεί και εκφράζει τις ανάγκες της πόλης καθώς και τα προβλήματα και τις επιθυμίες των κατοίκων της. Η έννοια της βιωσιμότητας, άλλωστε, δεν περιορίζεται στην ορθολογικότερη διαχείριση των φυσικών πόρων αλλά περιγράφει μια συνολική στρατηγική για μια αρμονική, δίκαιη, δημοκρατική και βιώσιμη περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά πόλη.

Η εξεύρεση πόρων, η ολοκλήρωση έργων και μεγάλων εγχώριων και ευρωπαϊκών προγραμμάτων, δεν είναι αυτοσκοπός του Δήμου για να ευημερούν δείκτες αποτελεσματικότητας. Είναι μέσα για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής, για τη δημιουργία μιας πόλης φιλικής πρώτα και κύρια για τους κατοίκους της. Μόνο μια τέτοια πόλη μπορεί να είναι και πραγματικά ελκυστική για μια επιχειρηματική και τουριστική δραστηριότητα που προάγει την κοινωνική συνοχή, ενώ υπερασπίζεται και προστατεύει την πολιτιστική κληρονομιά, το φυσικό πλούτο και την αρχιτεκτονική παράδοση.

Προϋπόθεση για τα παραπάνω, είναι η συμμετοχή των πολιτών, όχι μόνο ως τελικών αποδεκτών, αλλά ως ενεργών φορέων στη διαβούλευση, το σχεδιασμό και την εφαρμογή των μέτρων και των πολιτικών που εφαρμόζονται. **Αποτελεί πεποίθηση του Δήμου, πως η δημοκρατική συμμετοχή στα διάφορα στάδια της εκπόνησης των χωρικών, κοινωνικών και οικονομικών πολιτικών, είναι καθοριστικός παράγοντας για την επιτυχημένη εφαρμογή τους.**

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο προωθούνται οι διαδικασίες διαβούλευσης και συμμετοχικού σχεδιασμού ως βασικοί άξονες εντός των αναπτυξιακών προγραμμάτων. Ο Δήμος Τρικκαίων έχει αποφασίσει να πρωταγωνιστήσει στην προσπάθεια πλατιάς εφαρμογής συμμετοχικών διαδικασιών σε

όλες τις κλίμακες του χωρικού σχεδιασμού.

Σε αυτό το πλαίσιο, τέτοιες μεθοδολογίες θα καθορίσουν τις πολιτικές που εφαρμόζει και αυτές που προετοιμάζει για το επόμενο διάστημα. Άλλωστε, η πρωτοποριακή δράση του Δήμου ως της πρώτης Smart και Digital πόλης της Ελλάδας, βασίζεται σε αυτή την κεντρική επιδίωξη: Οι πολίτες, όχι μόνο να εξυπηρετούνται καλύτερα μέσα από τις τεράστιες σύγχρονες τεχνολογικές δυνατότητες, αλλά και να συμμετέχουν ισότιμα στην προσπάθεια αναβάθμισης της πόλης τους.

Το παρόν τεύχος διαβούλευσης, αποτελεί σημαντικό βήμα ως προς τη διαδικασία συμμετοχής των πολιτών και των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων της πόλης στη Σ.Β.Α.Α. Με το τεύχος αυτό, επιδιώκεται να τεθούν σε διαβούλευση οι κεντρικοί άξονες της στρατηγικής που επεξεργάζεται ο Δήμος. Τα κεντρικά σημεία του τεύχους είναι:

α) η **περιγραφή των βασικών αξόνων της στρατηγικής** και της λογικής της,

β) η **αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης** της πόλης από την οποία προκύπτουν τα βασικά συμπεράσματα για τα προβλήματα και τις ανάγκες της,

γ) η **παρουσίαση του οράματος** που εμπνέει τη στρατηγική καθώς και των κεντρικών αξόνων και των ειδικών στόχων που τίθενται, αλλά και των δράσεων και έργων που μέχρι στιγμής διαμορφώνουν το προτεινόμενο σχέδιο.

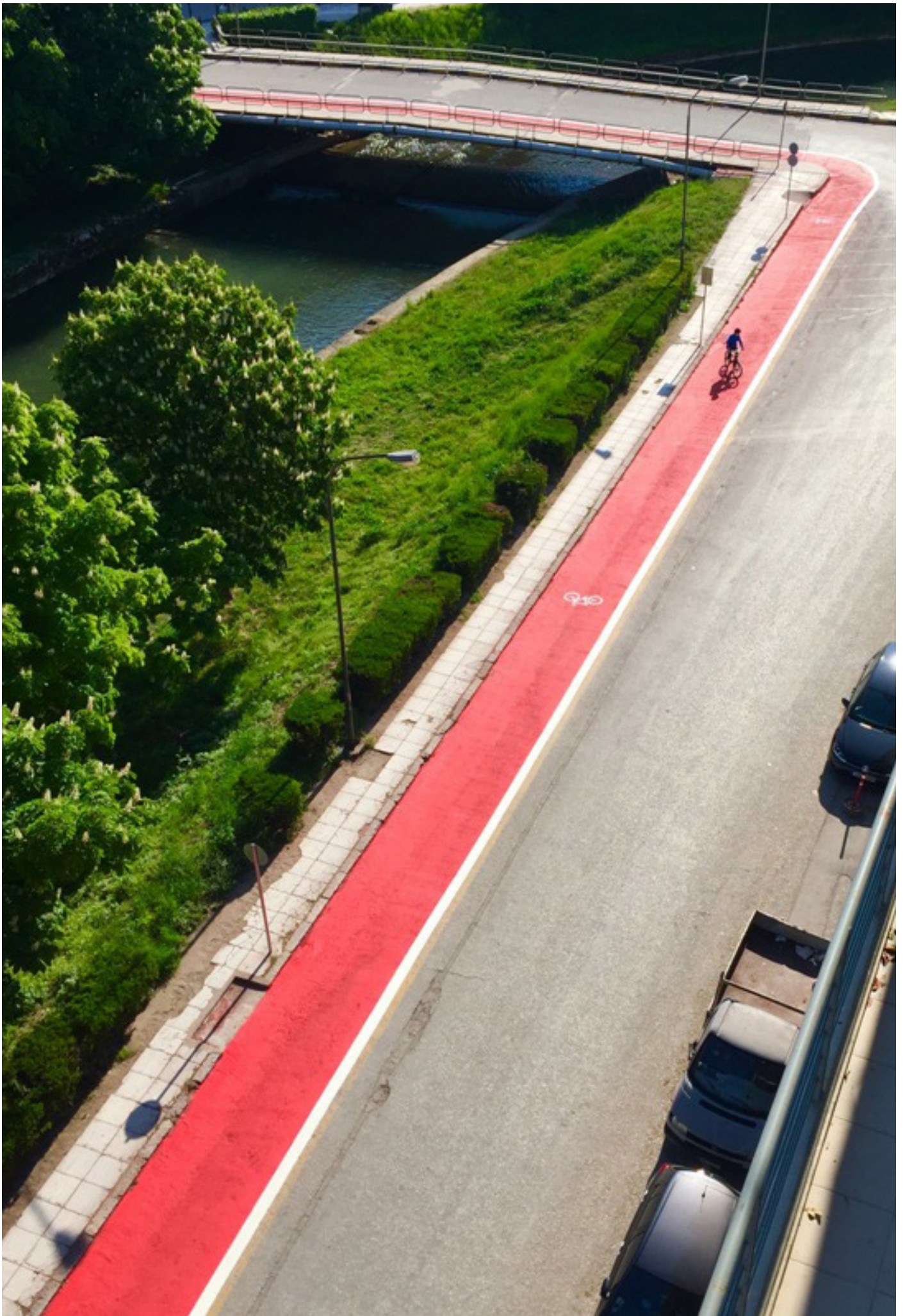
Τα τεύχος απευθύνεται σε κάθε πολίτη αλλά και σε όλους τους φορείς της πόλης και της τοπικής αυτοδιοίκησης ώστε να καταθέσουν τις σκέψεις και τις απόψεις τους. Είναι επιδίωξή μας να καταγραφεί η άποψη και οι προτάσεις των συλλογικών εκπροσώπων της κοινωνίας, του επιχειρηματικού και επαγγελματικού κόσμου, των διαφορετικών επιπέδων διοίκησης, των πολιτιστικών φορέων, των μη κυβερνητικών οργανώσεων, ενώ ειδική σημασία δίνουμε στη συμμετοχή φορέων εκ μέρους ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

Η διαδικτυακή πλατφόρμα θα είναι μόνιμα ανοιχτή για να φιλοξενήσει τις προτάσεις των πολιτών, ενώ ειδική διαδικασία θα ακολουθηθεί για την καταγραφή των τοποθετήσεων των συλλογικών φορέων και των δυνητικών δικαιούχων των δράσεων.

Το επόμενο βήμα είναι οι ζωντανές διαδικασίες διαβούλευσης που θα λάβουν χώρα, έπειτα από προσκλήσεις του Δήμου, όπου και θα παρουσιαστεί αναλυτικά η πορεία συγκρότησης της στρατηγικής επί της οποίας θα τοποθετηθούν πολίτες και φορείς.

Η ομάδα εργασίας του έργου, θα λάβει υπόψη της τα αποτελέσματα από αυτούς τους τρεις άξονες συμμετοχικών διαδικασιών και θα υποβάλλει τη Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης. Ωστόσο, η συμμετοχική διαδικασία δεν ολοκληρώνεται σε αυτό το σημείο. Αντιθέτως, εκεί ξεκινάει. Γιατί στη συνέχεια ακολουθεί η πολύ πιο μακροχρόνια και εξίσου σημαντική διαδικασία εφαρμογής και υλοποίησης του σχεδίου δράσεων που θα έχουν εγκριθεί. Των μεγάλων αναπτυξιακών δράσεων του μέλλοντος.

Σας καλούμε επομένως να συμμετέχετε στις διαβουλεύσεις και να συνδράμετε με τις ιδέες και τις προτάσεις σας.

2

Περιοχή Παρέμβασης της
Στρατηγικής ΒΑΑ του Δήμου
Τρικκαίων

Μια Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης οφείλει να εφαρμοστεί σε μια συγκεκριμένη Περιοχή Παρέμβασης που να συνιστά μια συνεκτική αστική χωρική ενότητα βάσει των χαρακτηριστικών και ιδιαιτεροτήτων της.

Ως περιοχή παρέμβασης (ΠΠ) της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Τρικκαίων, **ορίζεται η περιοχή εντός των ορίων της προτεινόμενης προς αναθεώρηση Ζ.Ο.Ε., η οποία σε μεγάλο βαθμό περιγράφεται από τα όρια της Δημοτικής Ενότητας Τρικκαίων. Οπότε και σε μεγάλο βαθμό τα δεδομένα της ΠΠ ταυτίζονται και αναλύονται στο επίπεδο της Δημοτικής Ενότητας, ως διευρημένη Περιοχή Παρέμβασης η οποία περιλαμβάνει και τα οικιστικά κέντρα.**

Ο Δήμος Τρικκαίων αποτελείται από 8 Δημοτικές Ενότητες. Η Δημοτική Ενότητα Τρικκαίων η οποία καθορίζεται από την πόλη των Τρικάλων συγκεντρώνει ένα ποσοστό που πλησιάζει το 80% των συνολικών κατοίκων του Δήμου και αποτελεί ουσιαστικά το κυρίαρχο αστικό κέντρο του Δήμου. Το πιο χαρακτηριστικό στοιχείο που αναδεικνύει αυτό, είναι η πληθυσμιακή πυκνότητα που αποτυπώνεται στον πίνακα.

Η Δημοτική Ενότητα Τρικκαίων έχει πυκνότητα 885,3 κατοίκων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο, ενώ όλες οι υπόλοιπες Δημοτικές Ενότητες φτάνουν το μέγιστο στους 90 κατοίκους ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Γίνεται εμφανές ότι επαρκή πληθυσμιακή πυκνότητα για να θεωρηθεί αστική περιοχή, κατέχει μόνο η πόλη των Τρικάλων για τον Δήμο Τρικκαίων.

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Θεσσαλίας την περίοδο 2011-2021, σημείωσε μείωση κατά -6% (από 733 χιλ. το 2011 σε 688 χιλ. το 2021). Αναφορικά με την ποσοστιαία κατανομή για το 2021, η Ενότητα Τρικάλων αντιπροσωπεύει το 18% της Περιφέρειας.

Σε ένα γενικότερο πλαίσιο, ο Δήμος Τρικκαίων παρουσιάζει τη μεγαλύτερη πληθυσμιακή μείωση της τάξεως του 3,38% σε σχέση με τους υπόλοιπους Δήμους στην

περιφέρεια Θεσσαλίας. Εξαιρείται ο Δήμος Λαρισαίων, στον οποίο σημειώνεται μικρή πληθυσμιακή αύξηση 0,93%. Ουσιαστικά, πρόκειται για μια γενικότερη μετακίνηση πληθυσμού προς τα πιο μεγάλα αστικά κέντρα με πολλαπλές θετικές και αρνητικές επιπτώσεις.

Στην κλίμακα του Δήμου Τρικκαίων, ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα στοιχεία που προκύπτουν από την απογραφή του 2021 και τη σύγκριση με τις προηγούμενες δεκαετίες. Την εικοσαετία 1991-2011, το σύνολο του Δήμου Τρικκαίων είχε πληθυσμιακή αύξηση της τάξεως του 8,72%. Ωστόσο, την αύξηση αυτή υποδέχτηκε αποκλειστικά η πόλη των Τρικάλων, αφού η Δημοτική Ενότητα Τρικκαίων ήταν η μόνη που είχε θεαματική αύξηση 19,45%, σε αντίθεση με το σύνολο των άλλων Δημοτικών Ενοτήτων που είχαν μείωση. Αντίθετα, την τελευταία δεκαετία ο Δήμος Τρικκαίων παρουσιάζει για πρώτη φορά από το 1999 πληθυσμιακή μείωση, που αποτυπώνεται σε όλες τις δημοτικές ενότητες. Ωστόσο, βλέπουμε στη Δημοτική Ενότητα Τρικκαίων με τα νεότερα στοιχεία ότι η μείωση είναι της τάξεως 0,14%, ποσοστό πολύ μικρό συγκριτικά με τις υπόλοιπες δημοτικές ενότητες που φτάνουν έως και το -17,22%. Επομένως, το -0,14% θα μπορούσε να ερμηνευτεί ως μια πληθυσμιακή σταθερότητα με θετική σημασία, διατηρώντας τη Δημοτική Ενότητα Τρικκαίων ως ένα σημαντικό αστικό σύνολο, που δεν επηρεάστηκε αντίστοιχα από τη μετακίνηση πληθυσμού. Γεγονός που καθιστά και την υποστήριξη της ευρύτερης αστικής ζώνης και ζωής του αναγκαία.

Στον Ν. 1337/83 ένα από τα πιο σημαντικά που θεσπίζονται είναι οι Ζ.Ο.Ε., ως μηχανισμός περιορισμού δόμησης, ελέγχου χρήσεων γης, και ορίων κατάτμησης και αρτιότητας των εκτός σχεδίου τμημάτων ενός οικισμού. Βασικός σκοπός καθορισμού αυτών των ζωνών αποτέλεσε η χρήση τους για πολεοδομικούς, χωροταξικούς και περιβαλλοντικούς λόγους. Η ΖΟΕ ορίζεται σε μια περιοχή εκτός σχεδίου πόλης και εκτός των εγκεκριμένων ορίων των οικισμών προ

Πλέον η Ζ.Ο.Ε. Τρικάλων αποτελεί ένα σημαντικό πολεοδομικό εργαλείο του οποίου ο ουσιαστικός ρόλος είναι να περιορίσει την αυθαίρετη δόμηση, να προστατεύσει τις χρήσεις γης από την εγκαθίδρυση άλλων ασύμβατων, την αγροτική γη και άλλες ευαίσθητες χρήσεις όπως οι αρχαιολογικοί χώροι και να προστατεύσει τον ορυκτό και γεωλογικό πλούτο περιοχής. Η Ζ.Ο.Ε. επιπλέον, έχει ως βασικό στόχο να προστατεύσει τα οικοσυστήματα, τις δασικές εκτάσεις και τον φυσικό πλούτο εξασφαλίζοντας μία προστατευμένη περιβαλλοντικά ζώνη γύρω από τον οικισμό και το περιαστικό του πράσινο. Προστατεύονται εξάλλου με τις διάφορες ρυθμίσεις εντός της Ζ.Ο.Ε. και των Υποζωνών της οι υποχρεωτικά προστατευταίες ευαίσθητες περιοχές, όπως η γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας, οι βιότοποι, τα δάση, τα ποτάμια κλπ.

Η πόλη των Τρικάλων, λοιπόν, συγκεντρώνει το συντριπτικά μεγαλύτερο κομμάτι του πληθυσμού και είναι η μόνη περιοχή με πολεοδομικές λειτουργίες αστικών κέντρων (διοίκηση, εμπόριο, αναψυχή κ.α.) και εξωαστικών δυνατοτήτων μαζί με την ευρύτερη περιοχή της Ζ.Ο.Ε., η οποία φαίνεται να αποτελεί ένα λειτουργικό τμήμα της πόλης και της μελλοντικής της οικιστικής ανάπτυξης.

Επομένως, η Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.) του Δήμου Τρικκαίων, ταυτίζεται με την Περιοχή Παρέμβασης (Π.Π.) της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης. Πρόκειται μία διευρυμένη λειτουργική ενότητα γύρω από την πόλη των Τρικάλων η οποία αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της βιωσιμότητας της, κατάλληλη σε μέγεθος και πολεοδομικά χαρακτηριστικά για να αποτελέσει την Π.Π. μιας Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης. **Η Ζ.Ο.Ε. ερμηνεύεται όχι μόνο ως πεδίο προστασίας των χρήσεων γης της και του περιαστικού της περιβάλλοντος αλλά και ως προοπτική ανάπτυξης και παρεμβάσεων με στόχο την κοινωνικοοικονομική αλλά και περιβαλλοντική της βιωσιμότητα.**

Περαιτέρω διαίρεση της Ζ.Ο.Ε. για επιλογή της Π.Π., δε θεωρείται αναγκαία. Αντιθέτως, θα κατακερμάτιζε το χώρο διαμορφώνοντας μια μικρότερη χωρική ενότητα χωρίς επαρκή τεκμηρίωση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και αναγκών της. Στις επόμενες ενότητες, θα παρουσιαστούν αναλυτικά τα δημογραφικά, οικονομικά, κοινωνικά, κλιματικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής Περιοχής Παρέμβασης.

Αυτό καθιστά τα όρια της Π.Π., μια ιδιαίτερη χωρική ενότητα που αντιμετωπίζει τις 5 προκλήσεις για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη του άρθρου 7 του Καν. 1301/2013 για το ΕΤΠΑ, δηλαδή τις δημογραφικές, κοινωνικές, οικονομικές, περιβαλλοντικές και κλιματικές προκλήσεις.

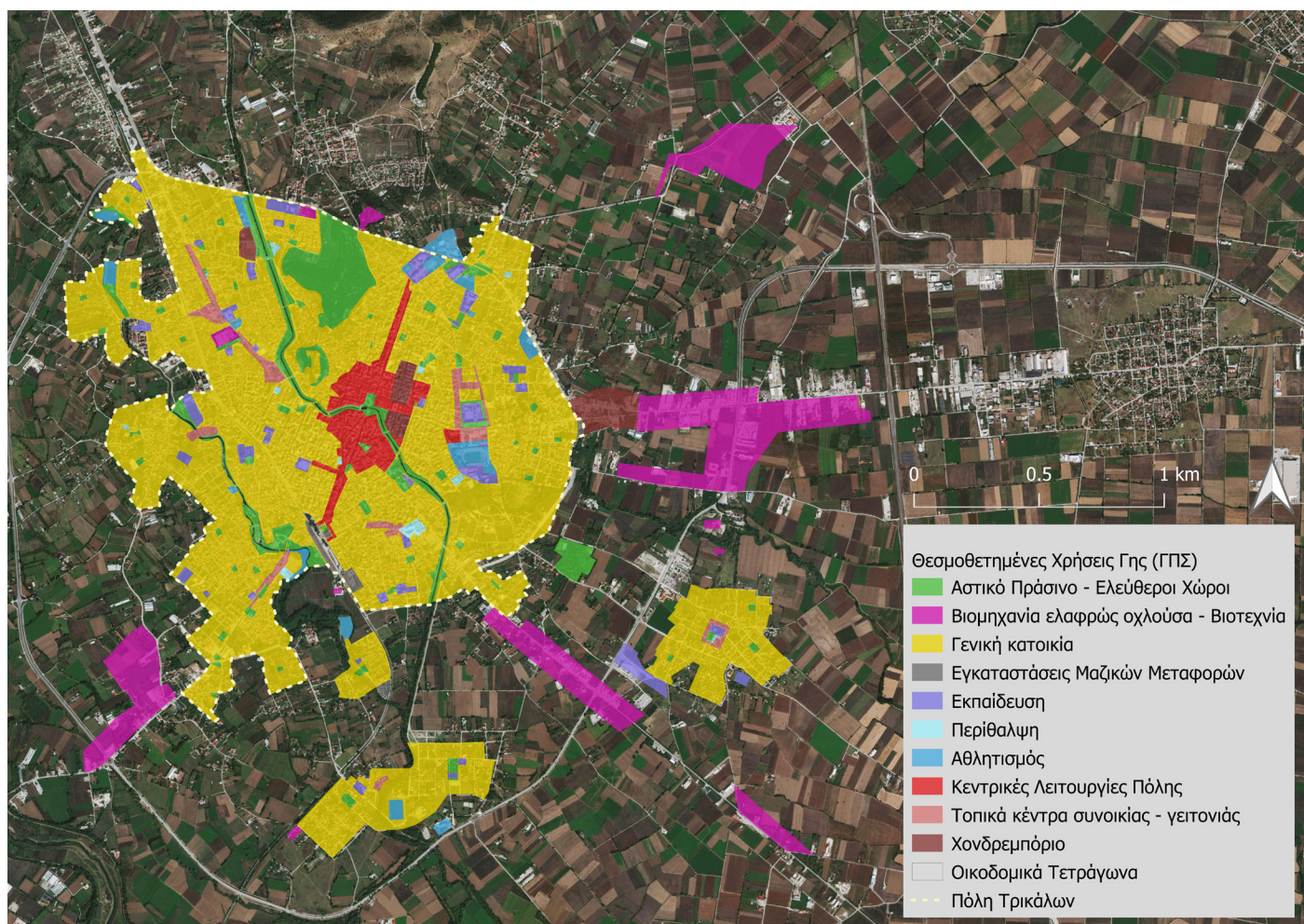
Η στρατηγική που αναπτύσσεται βασίζεται σε δύο ειδών δράσεις ως προς τη χωρική τους επικέντρωση. Σε δράσεις αστικών αναπλάσεων σε συγκεκριμένες περιοχές και σε δράσεις κοινωνικού και οικονομικού χαρακτήρα με οριζόντια ισχύ στο σύνολο της Περιοχής Παρέμβασης. Και στις δύο περιπτώσεις, οι δράσεις και τα αποτελέσματά τους έχουν ένα εύρος που επιδρά στο σύνολο της χωρικής ενότητας. Και αν για τη δεύτερη κατηγορία αυτό είναι εμφανές, το ίδιο ισχύει και για την πρώτη, ακριβώς λόγω του εκταταμένου γεωγραφικά και εμβληματικού χαρακτήρα των αστικών παρεμβάσεων που προτείνονται, που αναδιαμορφώνουν έντονα την εικόνα και τη λειτουργία της πόλης και τα εκτεταμένα όρια της.

Όπως θα διαφανεί, η πόλη αν και έχει διαφορές ανάλογα με τις χωρικές της ενότητες και τις πολεοδομικές τους λειτουργίες, αποτελεί ένα σχετικά συμπαγές αστικό κέντρο μεσαίου μεγέθους. Η πόλη των Τρικάλων με την ευρύτερη ζώνη της ως προοπτική ανάπτυξης, σε σχέση με τους οικισμούς που την περικλείουν, αποτελεί σαφώς μια διακριτή χωρική μονάδα, με πληθυσμιακά και χωρικά μεγέθη τέτοια που συνιστά μια κατάλληλη περιοχή για

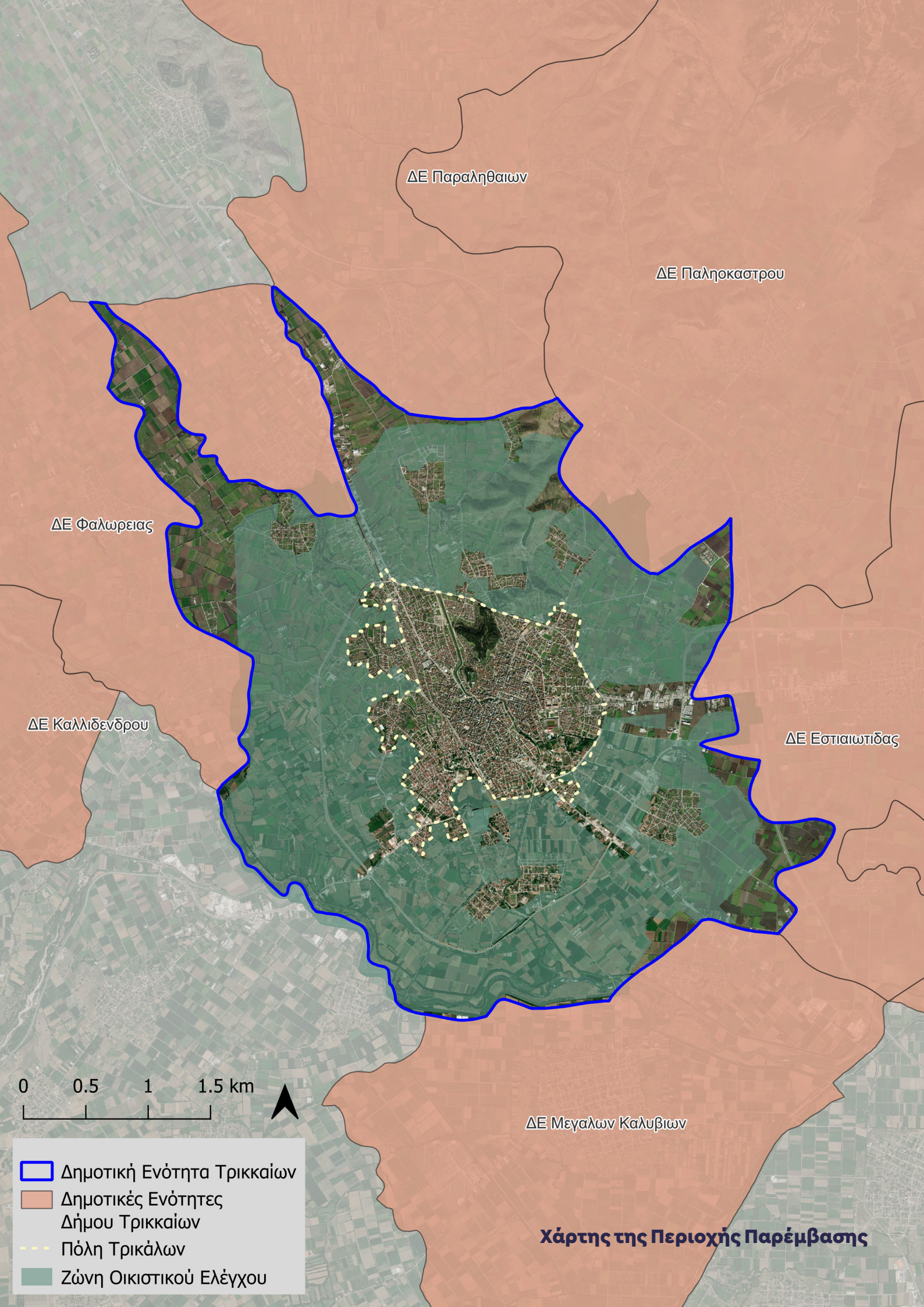
ανάπτυξη. Για τον λόγο αυτό, η ευρύτερη περιοχή, ως Π.Π., έχει κύριο στόχο την πρόληψη αλλοίωσης του περιβάλλοντος και τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων, ώστε η ανάπτυξη της πόλης των Τρικάλων μαζί με τη Ζ.Ο.Ε. να καταστεί βιώσιμη.

Επιλέγεται η Περιοχή Παρέμβασης να βασιστεί στη Ζ.Ο.Ε., τόσο γιατί αποτελεί το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, όσο και γιατί οριοθετεί με σαφήνεια τα όρια και τις χρήσεις γης. Φυσικά, βασικό μέλημα της Στρατηγικής οφείλει να είναι διάχυση των αποτελεσμάτων από τα έργα που θα υλοποιηθούν στο σύνολο του Δήμου και η σχέση μεταξύ των αστικών και αγροτικών περιοχών που συγκροτούν την ενιαία ταυτότητα της περιοχής. Όπως προαναφέρθηκε ως ευρύτερη Περιοχή

Παρέμβασης λαμβάνεται στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης η περιοχή που ορίζεται ως Δημοτική Ενότητα Τρικκαίων, με σκοπό και τη συμπερίληψη των οικιστικών πυρήνων.

Το ΓΠΣ του Δήμου Τρικκαίων

ΔΕ Παραληθαιων

ΔΕ Παληοκαστρου

ΔΕ Φαλωρειας

ΔΕ Καλλιδενδρου

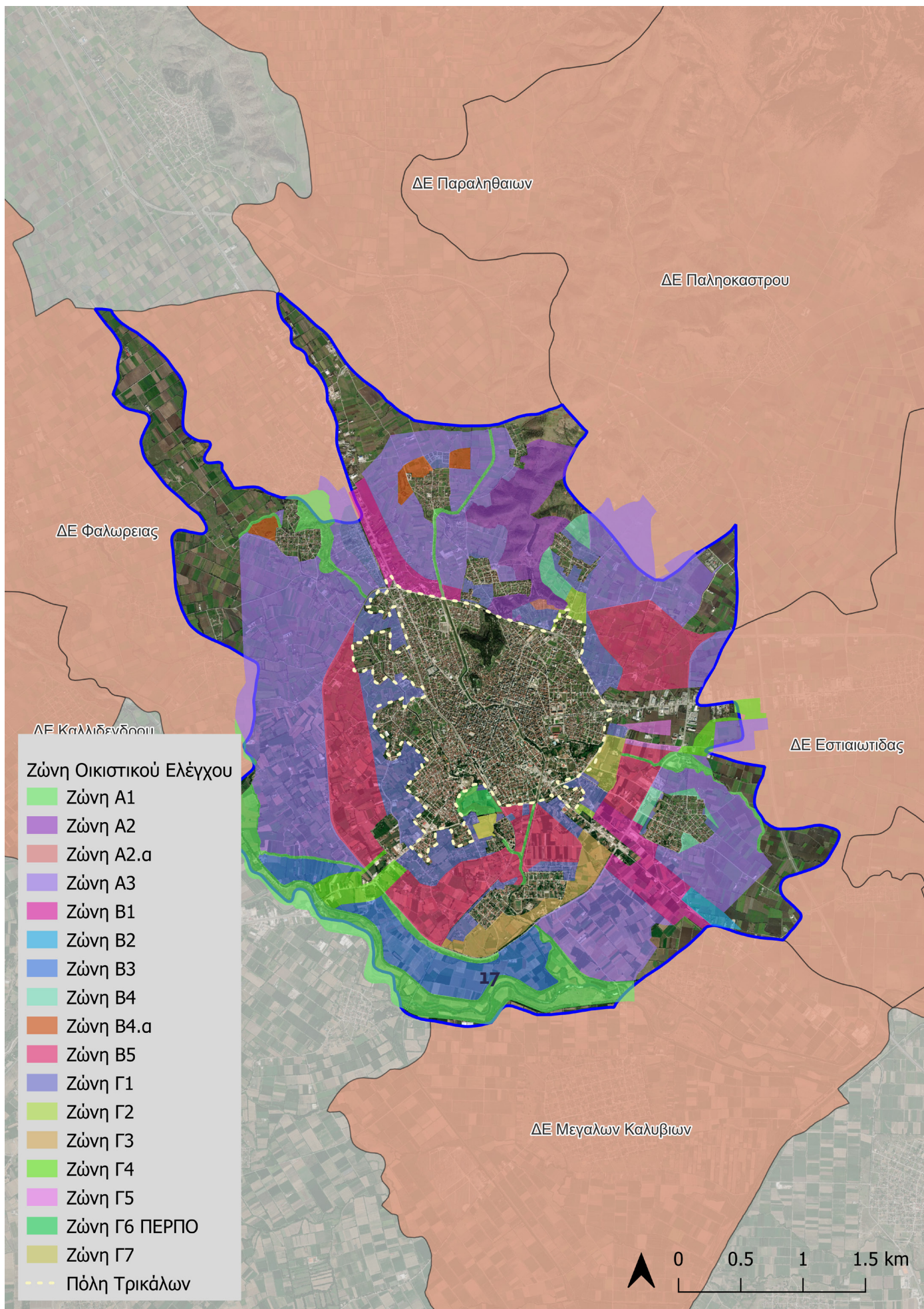
ΔΕ Εσπιαωτιδας

ΔΕ Μεγαλων Καλυβιων

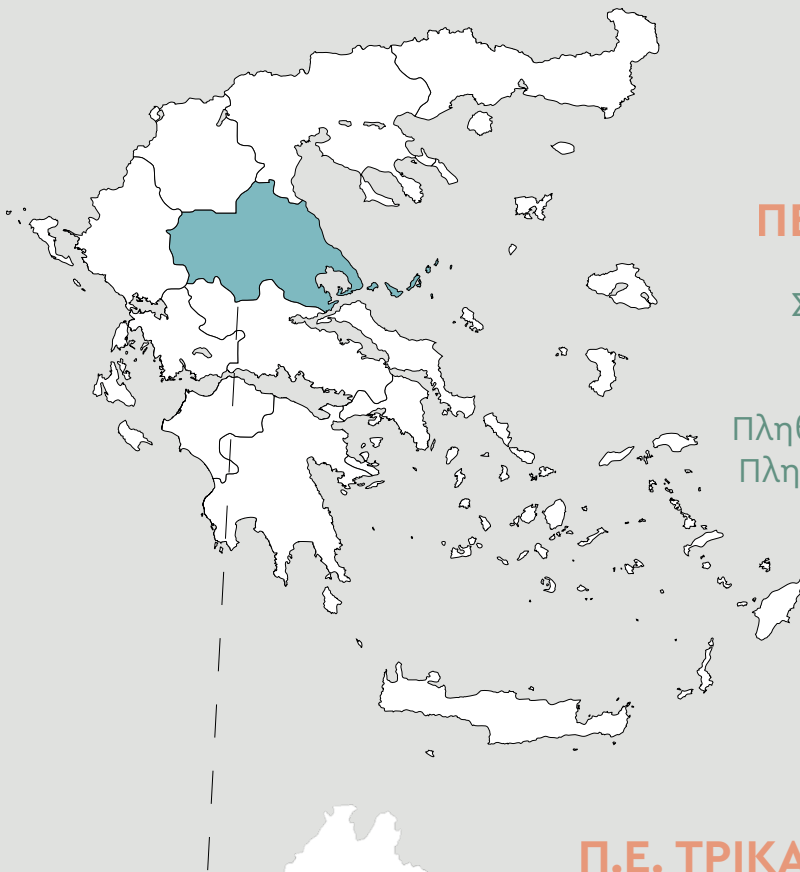
- Δημοτική Ενότητα Τρικκαίων
- Δημοτικές Ενότητες Δήμου Τρικκαίων
- Πόλη Τρικάλων
- Ζώνη Οικιστικού Ελέγχου

Χάρτης της Περιοχής Παρέμβασης

3

Ανάλυση της υφιστάμενης
κατάστασης της Περιοχής
Παρέμβασης

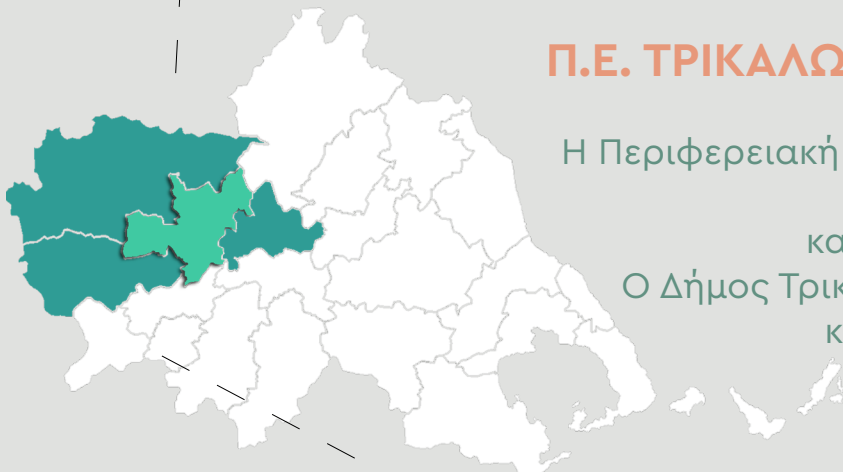
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Συνολική έκταση Ελλάδας: 31.957 km²

Έκταση της Θεσσαλίας: 14.036 km²

Πληθυσμός Ελλάδας: 10.482.487 κάτοικοι

Πληθυσμός Θεσσαλίας: 688.255 κάτοικοι

Π.Ε. ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Η Περιφερειακή Ενότητα Τρικάλων έχει έκταση
3.376 km²

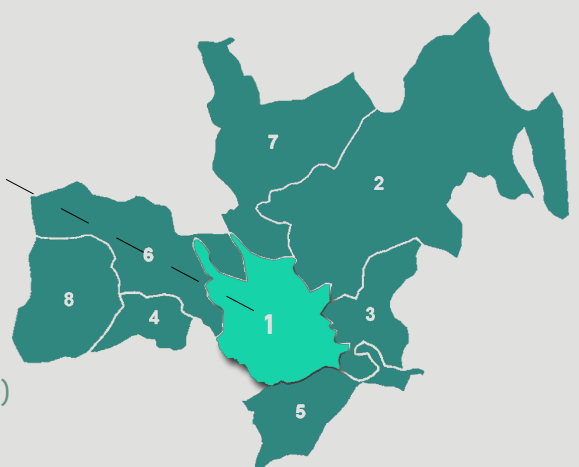
και πληθυσμό 122.081 κατοίκους

Ο Δήμος Τρικκαίων έχει έκταση 608.48 km²
και πληθυσμό 78.605 κατοίκους

ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ

Ο Δήμος Τρικκαίων αποτελείται από τις
παρακάτω Δημοτικές Ενότητες:

1. Τρικκαίων (73,02 km² και πληθυσμό 62.064 κατοίκους)
2. Παληοκάστρου (198 km² και πληθυσμό 2.316 κατοίκους)
3. Εστιαιώτιδας (39,8 km² και πληθυσμό 2.452 κατοίκους)
4. Καλλιδένδρου (21,8 km² και πληθυσμό 1.956 κατοίκους)
5. Μεγάλων Καλυβίων (45,3 km² και πληθυσμό 2.345 κατοίκους)
6. Φαλωρείας (76 km² και πληθυσμό 3.376 κατοίκους)
7. Παραληθαίων (98 km² και πληθυσμό 2.202 κατοίκους)
8. Κόζιακα (59 km² και πληθυσμό 1.894 κατοίκους)

Βασική παράμετρος για τη διαμόρφωση της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Τρικκαίων, είναι η αποτύπωση και κατανόηση της υφιστάμενης κατάστασης της πόλης. Μέσα από αυτή, γίνονται κατανοητά τα βασικά προβλήματα και οι άμεσες και μακροπρόθεσμες ανάγκες και τίθενται οι βάσεις για την αποτελεσματική διευθέτησή τους. Παράλληλα, μόνο μέσα από μια βαθιά γνώση των πολλαπλών ιδιαιτεροτήτων της πόλης, μπορούν να αναδειχθούν τα ανταγωνιστικά της πλεονεκτήματα και οι δυναμικές πάνω στις οποίες θα σχεδιαστεί η αναπτυξιακή προοπτική.

Σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η βιώσιμη αστική ανάπτυξη επιδιώκει να διαχειριστεί ζητήματα που προκύπτουν από τις παρακάτω 5 προκλήσεις:

- **Δημογραφικές**
- **Κοινωνικές**
- **Οικονομικές**
- **Περιβαλλοντικές**
- **Κλιματικές**

Σε αυτή την κατεύθυνση, στις επόμενες σελίδες, επιχειρείται μια αποτύπωση της εικόνας της πόλης σε αυτούς τους τομείς. Πρόκειται για μια αρχική, συνοπτική καταγραφή κάποιων βασικών δεδομένων ώστε να βοηθήσουν στη δημόσια διαβούλευση.

3.1 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

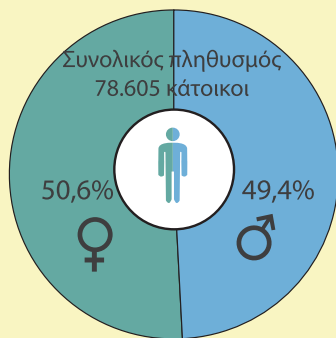
Σύμφωνα με την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία στην Απογραφή του 2021 η πόλη των Τρικάλων έχει πληθυσμό 62.064 κατοίκους, ενώ ο Δήμος Τρικκαίων είχε 78.605 κατοίκους.

Από στοιχεία της έρευνας της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Θεσσαλίας για την Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης και Αντιμετώπισης της Φτώχειας (2015) προκύπτει ότι στα Τρίκαλα κατοικούν 18.590 Ρομά. Επίσης ως προς τα άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές) καταγράφονται 10.090 άτομα, με υψηλότερη κατανομή στην Π.Ε. Λάρισας (34,7%). Ο πληθυσμός των ΑΜΕΑ που κατατάσσεται στις ευπαθείς ομάδες αποτελεί το 1,4% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας (1,3% στην Π.Ε. Λάρισας, 1,7% στην Π.Ε. Καρδίτσας, 1,0% στην Π.Ε. Μαγνησίας και 1,5% στην Π.Ε. Τρικάλων).

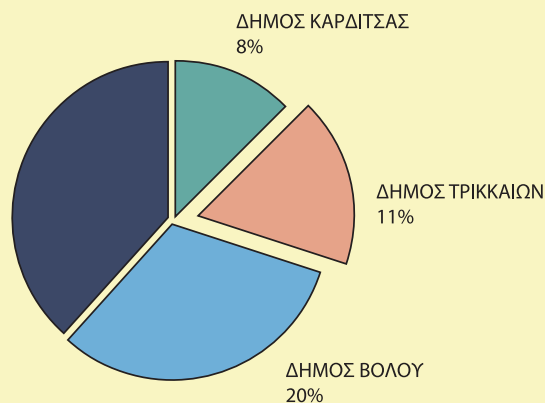
Πάντως σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2021 στον νομό Θεσσαλίας, από τους 688.225 κατοίκους το 49,2% είναι άντρες και το 50,8% γυναίκες. Πιο συγκεκριμένα, στον Δήμο Τρικκαίων από τους 81,335 κατοίκους, 38806 (49,4%) είναι άντρες και 39799 (50,6%) είναι γυναίκες

Παρακάτω παρατίθενται διαγράμματα με δημογραφικά δεδομένα:

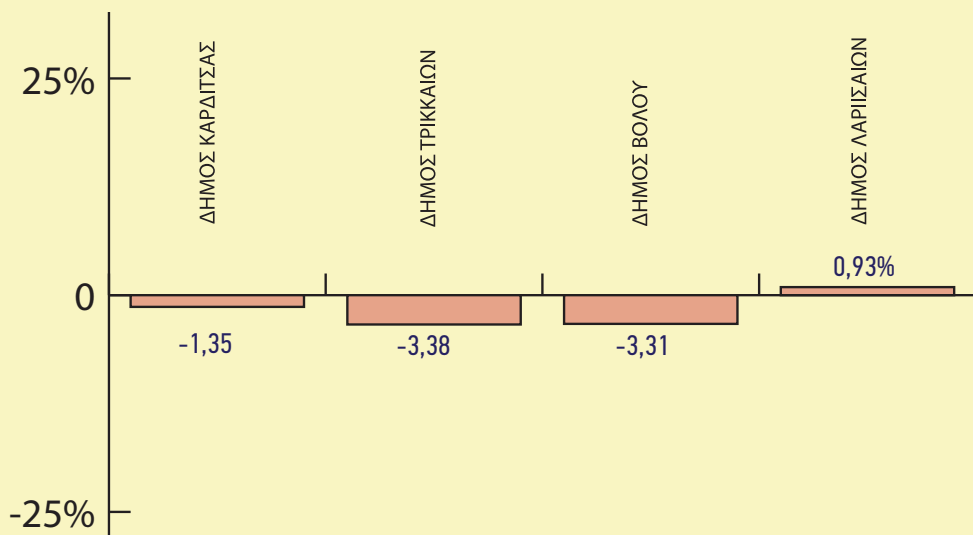

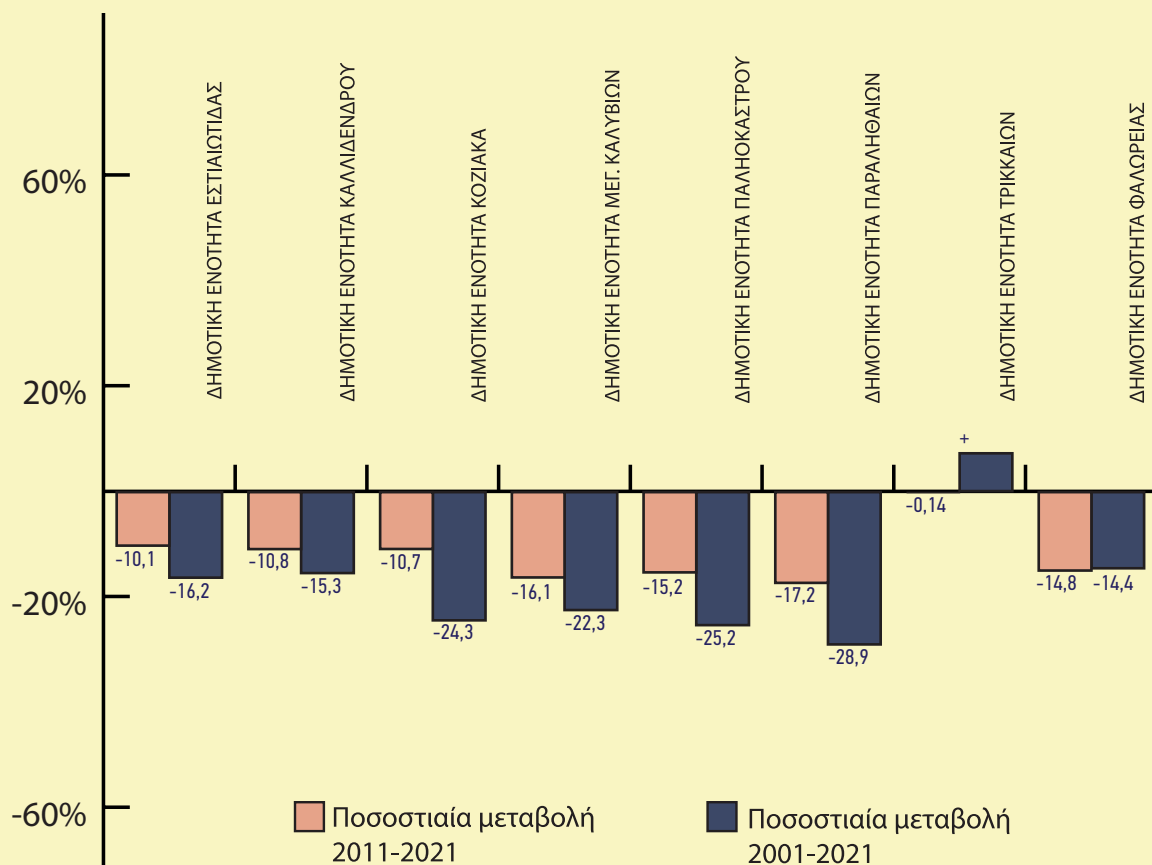
ΔΗΜΟΣ
ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ

Ποσοστό ανδρών-γυναικών και πληθυσμιακά ποσοστά Δήμων στην Θεσσαλία. Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2021, ίδια επεξεργασία.

Ποσοστιαία πληθυσμιακή μεταβολή Δήμων στη Θεσσαλία. Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2021, ίδια επεξεργασία.

Ποσοστιαία πληθυσμιακή μεταβολή δημοτικών ενότητων στον Δήμο Τρικκαίων. Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2021, ίδια επεξεργασία.

3.2 Κοινωνικά Χαρακτηριστικά

Σε όλη τη χώρα το σύνολο των εγγεγραμμένων ανέργων, με κριτήριο την αναζήτηση εργασίας, για τον μήνα Φεβρουάριο 2021, ανήλθε σε 1.102.317 άτομα. Από αυτά 569.961 είναι μακροχρόνια άνεργοι (ποσοστό 51,71%) και 532.356 (ποσοστό 48,29%) είναι εγγεγραμμένα στο μητρώο του ΟΑΕΔ για χρονικό διάστημα μικρότερο των 12 μηνών. Όσον αφορά στη Θεσσαλία σύμφωνα με τα στοιχεία που αντλούμε από το Ολοκληρωμένο Πληροφορικό Σύστημα του ΟΑΕΔ οι άνεργοι στην Περιφέρεια Λάρισας ανέρχονται σε 28.790, στην Περιφέρεια Μαγνησίας σε 23.106, στις Σποράδες οι άνεργοι είναι 2.448, στην Περιφέρεια Τρικάλων 14.483 και στην Περιφέρεια Καρδίτσας οι εγγεγραμμένοι άνεργοι ανέρχονται σε 13.172.

Τον Φεβρουάριο του 2020, ένα χρόνο πριν δηλαδή και πριν το lockdown, οι άνεργοι στη χώρα μας ήταν κατά 1,53% λιγότεροι. Ας μην ξεχνάμε την απαγόρευση των απολύσεων από τις επιχειρήσεις που βρίσκονται σε αναστολή εργασιών τη χρονική στιγμή που διανύουμε.

Τον Φεβρουάριο του 2022 σύμφωνα με τον ΟΑΕΔ τα νούμερα ανεργίας παρουσιάζονται ως εξής: Π.Ε. Λάρισας 24.114, Π.Ε. Μαγνησίας: 18.609, Σποράδες: 2.156, Π.Ε. Τρικάλων: 11.953, Π.Ε. Καρδίτσας: 11.705, με σύνολο για τη Θεσσαλία: 68.537

Για το 2023, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΑΕΔ Τρικάλων, ο συνολικός αριθμός ανέργων στην περιοχή είναι 11.281 οι οποίοι κατανέμονται στους τέσσερις δήμους ως εξής: Δήμος Τρικκαίων 7.744 άνεργοι, Δήμος Μετεώρων 1.863, Δήμος Πύλης 852 και Δήμος Φαρκαδόνας 822.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα αντίστοιχα στοιχεία του Φεβρουαρίου του 2020, κατά το οποίο οι άνεργοι ανερχόταν στους 15.008, με τον Δήμο Τρικκαίων να έχει τότε το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων στην περιοχή ξεπερνώντας μάλιστα τους 10χιλ.. Ωστόσο, η εικόνα μετά από τρία χρόνια έχει αλλάξει σημαντικά.

Στον Δήμο Τρικκαίων η ανεργία έχει μειωθεί

κατά 25,53%, στον Δήμο Φαρκαδόνας κατά 23,74% ενώ τη μικρότερη μείωση στα επίπεδα της ανεργίας παρουσιάζει ο Δήμος Πύλης καταγράφοντας 16,30%.

Παρά τα υψηλά ποσοστά ανεργίας που χαρακτηρίζουν ακόμα και τώρα την Περιφέρεια στο σύνολο της παρά την μείωσή της, η αναβάθμιση του μορφωτικού επιπέδου του πληθυσμού, η εφαρμογή καινοτόμων πολιτικών για την οργάνωση της ζωής στην πόλη, η αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς καθώς και η ενεργοποίηση της κοινωνίας πολιτών διαμορφώνουν ενδιαφέρουσες προοπτικές ζωής για τους κατοίκους της πόλης.

Μέσα στην κρίση αλλά και έπειτα από την περίοδο της πανδημίας ενισχύθηκαν πρακτικές και δράσεις αλληλεγγύης που συνέβαλλαν θετικά στην συνύπαρξη των διαφορετικών ομάδων της τοπικής κοινωνίας. Η υποδοχή των προσφύγων από την κοινωνία αποτελεί επίσης δείκτη του υψηλού βαθμού αλληλεγγύης και συνεργασίας μεταξύ των πολιτών. Σε σχέση με το τελευταίο, θετικά έχουν επιδράσει η ανοιχτού τύπου φιλοξενία καθώς και οι πρωτοβουλίες αλληλεγγύης προς τους πρόσφυγες που οργανώνονται από τον Δήμο.

Η έντονη πολιτιστική ζωή επίσης συμβάλλει κρίσιμα στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής, δίνοντας ευκαιρίες δημιουργικότητας και καινοτομίας εξέλιξης σε νέους και νέες. Με επίκεντρο την μουσική η πόλη ενθαρρύνει την καλλιτεχνική ανάπτυξη και πρόοδο. Στα Τρίκαλα λειτουργεί μουσικό γυμνάσιο και λύκειο ενώ από τον Φεβρουάριο του 2018 λειτουργεί δωρεάν και πλήρως εξοπλισμένο στούντιο ηχογράφησης προσβάσιμο σε όλους τους μουσικούς της πόλης. Το στούντιο βρίσκεται στον δεύτερο όροφο του Κέντρου Έρευνας και Μουσείου Τσιτσάνη.

Το νεανικό προφίλ του πληθυσμού των Τρικάλων ενισχύεται και από την παρουσία των δύο πανεπιστημιακών τμημάτων με έδρα τα Τρίκαλα, του Τμήματος Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού καθώς και του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών Τεχνολογικής Εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με έρευνα που διεξήχθη το 2019 από το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας του Δήμου Τρικκαίων το οποίο λειτουργεί ενεργά στην πόλη, μέσα στα 6 χρόνια λειτουργίας του έχουν καταγραφεί: 450 Γυναίκες - θύματα βίας και πολλαπλών διακρίσεων που έχουν λάβει τις υπηρεσίες του Συμβουλευτικού Κέντρου. Το 85% εξ αυτών είναι θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Είναι γυναίκες όλων των ηλικιών, κυρίως από την ηλικιακή ομάδα 25-55 ετών. Είναι γυναίκες όλων των μορφωτικών, οικονομικών και κοινωνικών στρωμάτων. Η πλειοψηφία είναι Ελληνίδες αλλά και μετανάστριες και πρόσφυγες. Το 65% των γυναικών είναι μητέρες.

Για την Π.Ε Τρικάλων προκύπτει ότι: πέντε δομές ασχολούνται με Δράσεις για ΑμεΑ. Τέσσερις Δήμοι δραστηριοποιούνται στην πρόληψη υγείας και ένας που προσφέρει στέγαση - φιλοξενία και δράσεις ενσωμάτωσης. Οκτώ ΝΠΙΔ, που δραστηριοποιούνται μόνο στο Δήμο Τρικκαίων και ασχολούνται με πρόληψη της υγείας και ψυχοκοινωνικές υπηρεσίες, λιγότερο για κατάρτιση και Δράσεις ενσωμάτωσης και ένα ΝΠΙΔ για την απασχόληση των ΑμεΑ. Οι ΑΜΕΑ στην Π.Ε. Τρικάλων συγκεντρώνονται κατά 84.5% σε 1 από τους 3 Δήμους και συγκεκριμένα στα Τρίκαλα, ενώ στους άλλους 2 Δήμους έχουμε ισομερή συγκέντρωση (περίπου 7,7% στον καθένα).

Ο Δήμος Τρικκαίων διατηρεί σημαντικές κοινωνικές δομές ανοιχτές για τους πολίτες που τις έχουν ανάγκη. Μέσω της Διεύθυνσης Κοινωνικής Μέριμνας και Αλληλεγγύης έχει επιτευχθεί η λειτουργία των παρακάτω:

- **Δομές για την τρίτη ηλικία/ΚΑΠΗ** (Κέντρων Προστασίας Ηλικιωμένων) έχουν στόχο την κοινωνική δραστηριοποίηση ηλικιωμένων και την υποστήριξη της ψυχολογικής και φυσικής τους κατάστασης. Στο Δήμο Τρικκαίων λειτουργούν 14 δομές ΚΑΠΗ, οι 6 εκ των οποίων είναι στη Δ.Ε. Τρικκαίων. Στην ΠΠ βρίσκονται: το Κέντρο ημερησίας φροντίδας ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) "ΤΡΙΚΚΗ", το Α' ΚΑΠΗ, η Βοήθεια στο Σπίτι Α' ΚΑΠΗ, το Γ' ΚΑΠΗ, η Βοήθεια στο Σπίτι Γ' ΚΑΠΗ, το Δ' ΚΑΠΗ, η Βοήθεια στο Σπίτι Δ'

ΚΑΠΗ, το Ε' ΚΑΠΗ, η Βοήθεια στο Σπίτι Ε' ΚΑΠΗ και το ΣΤ' ΚΑΠΗ, Κέντρο ημερησίας φροντίδας ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) "ΤΡΙΚΚΗ"

- **Αθλητικοί χώροι:** το Δημοτικό Αθλητικό Κέντρο Μπάρας (Κολυμβητήριο - Γυμναστήριο), το Δημοτικό Στάδιο Τρικάλων, το Δημοτικό Κλειστό Γυμναστήριο (Κατσιμήδου), το Αθλητικό Κέντρο Πάρκου Αγ. Γεωργίου. Στην ευρύτερη κλίμακα της Π.Π. βρίσκεται το Αθλητικό Κέντρο Σωτήρα Τρικάλων. Πολλά γήπεδα ποδοσφαίρου λειτουργούν επίσης σε διάφορα σημεία της πόλης, όπως και ιδιωτικά κέντρα αθλητισμού, ακαδημίες ποδοσφαίρου, αντισφαίρισης και άλλων αθλημάτων

Αθλητικοί χώροι:

Δήμος Τρικκαίων	19
-----------------	----

- **Δημοτικά κτίρια και κτίρια εξυπηρέτησης** όπως: το Δημαρχείο, το Τμήμα Κυκλοφορίας και Πολιτικής Προστασίας, ο Σιδηροδρομικός Σταθμός, το Δικαστικό Μέγαρο, το ΚΕΠ Δημοτικής Ενότητας Ασπροποτάμου - Δήμου Καλαμπάκας, το ΚΕΠ Α' και το ΚΕΠ Β'.

- **Χώροι πολιτισμού και Μουσεία** τα οποία είναι: το Πνευματικό κέντρο, το Υπαίθριο Δημοτικό Θέατρο Φρουρίου, η Δημοτική Βιβλιοθήκη, το Τζαμί του Οσμάν Σαχ, το Ασκληπιείο της αρχαίας Τρίκκης, ο Ζωολογικός κήπος, το Δημοτικό Ωδείο, το Δημοτικό Κουκλοθέατρο, το Μουσείο Δημήτρη και Λέγκως Κατσικογιάννη, ο Πολυχώρος Τέχνης και Πολιτισμού "Μύλος Μασόπουλου", το Κέντρο Ιστορίας και Πολιτισμού εταιρείας "Κλιάφα", το Κέντρο Έρευνας - Μουσείο "Βασ.Τσιτσάνη" το οποίο μέχρι και σήμερα μετρά 200 εκδηλώσεις, το Δημοτικό Ιστορικό Αθλητικό Μουσείο, το Μουσείο Ιεράς Μητροπόλεως, το Δημοτικό Λαογραφικό Μουσείο και η Δημοτική Πινακοθήκη.

- **Εκπαιδευτικές εγκαταστάσεις**, όπως: Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής, Κέντρο Δια Βίου Μάθησης Δήμου Τρικκαίων και το 1ο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Τρικάλων. Εντός της ΠΠ βρίσκεται και το ΤΕΦΑΑ.

- **Βρεφικοί/Παιδικοί Σταθμοί – ΚΔΑΠ** (Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών) που αποσκοπούν στην αγωγή και ασφαλή διαμονή των παιδιών προσχολικής ηλικίας και στη δημιουργική απασχόληση των παιδιών σχολικής ηλικίας, προσφέροντας στήριξη στη σύγχρονη οικογένεια και κυρίως στους εργαζόμενους γονείς. Αυτοί είναι: ο Α' Βρεφονηπιακός Σταθμός, ο Β' Βρεφονηπιακός / Βρεφικός Σταθμός, ο Γ' Βρεφονηπιακός Σταθμός, ο Δ' Βρεφονηπιακός Σταθμός, ο ΣΤ' Βρεφονηπιακός Σταθμός, ο Ζ' Βρεφονηπιακός Σταθμός, ο Βρεφικός - Βρεφονηπιακός Σταθμός "Ηλιαχτίδα", ο Βρεφικός - Βρεφονηπιακός Σταθμός "Παραμυθούπολη", το ΚΔΑΠ ΜΕΑ "ΗΦΑΙΣΤΟΣ", το ΚΔΑΠ "ΟΜΟΝΟΙΑ", το ΚΔΑΠ "ΦΡΟΥΡΙΟ" και το ΚΔΑΠ Σταθμός.

- **Κέντρα Μέριμνας** όπως το Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Τρικκαίων, το Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας, το Κοινωνικό Ιατρείο-φαρμακείο Τρικάλων, το Κοινωνικό Εστιατόριο, το Κέντρο Κοινότητας, ο Ξενώνας Αστέγων, το Κέντρο ΡΟΜΑ και το Γραφείο Ενημέρωσης για τη Σκλήρυνση κατά Πλάκας. Τα κέντρα μέριμνας έχουν συμβάλει σημαντικά στην στήριξη των Τρικαλινών που αντιμετωπίζουν προβλήματα, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια της κρίσης και την κρίσιμη περίοδο κατά τη διάρκεια και μετά το πέρας της πανδημίας.

Έπειτα από την ένταξη στο ΕΣΠΑ Θεσσαλίας 2014 - 2020 υπό υλοποίηση βρίσκεται το έργο «Λειτουργία Κοινωνικού Εστιατορίου - ΣΒΑΑ Τρικάλων» με χρηματοδότηση 201.500 ευρώ μέχρι το τέλος του 2023. Το Κοινωνικό Εστιατόριο πρόκειται να λειτουργήσει στο κτήριο Αντωνίου που την ανακατασκευή του επίσης έχει χρηματοδοτήσει η Περιφέρεια Θεσσαλίας με 223.000 ευρώ. Πρόκειται για Δημοτικό Ακίνητο (κτήριο Αντωνίου), στο οποίο έχουν γίνει τεχνικές παρεμβάσεις και οικοδομικές εργασίες με χρηματοδότηση επίσης από το ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 ώστε το εν λόγω ακίνητο να καταστεί λειτουργικό και κατάλληλο για να στεγάσει έναν πολυχώρο κοινωνικών δομών του Δήμου Τρικκαίων (Κέντρο Κοινότητας, Ανοιχτό

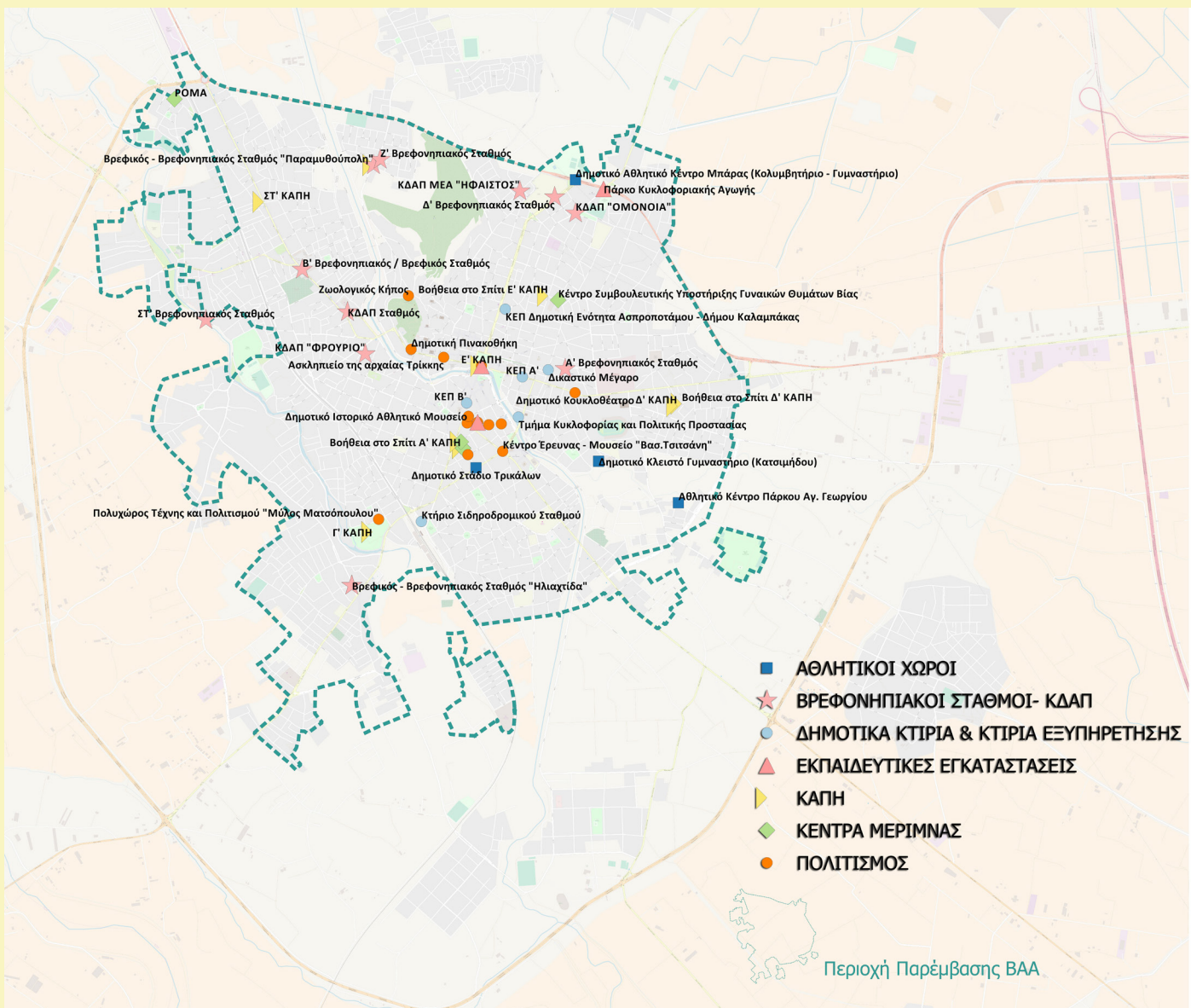
Κέντρο Ημέρας Αστέγων και Κοινωνικό Εστιατόριο), παρέχοντας υπηρεσίες κοινωνικής ενδυνάμωσης και υποστήριξης. Η νέα χρηματοδότηση αφορά μεταξύ άλλων και στην πρόσληψη προσωπικού για την λειτουργία του Κοινωνικού Εστιατορίου, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους με σταθερό 8ωρο ωράριο, με δυνατότητα εξυπηρέτησης περίπου 150 ατόμων την ημέρα.

Τα κέντρα μέριμνας έχουν συμβάλει σημαντικά στην στήριξη των Τρικαλινών που αντιμετωπίζουν προβλήματα, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια της κρίσης. Ο δήμος διέθεσε 90.000€ από το ταμείο του για την στήριξη 415 οικογενειών μέσω του Κοινωνικού Παντοπωλείου, για 43.860 γεύματα που προσφέρθηκαν από το Κοινωνικό Εστιατόριο και τέλος διέθεσε φάρμακα αξίας 36.467€ για το 2017 στα πλαίσια του προγράμματος της κοινωνικής πολιτικής. Επιπλέον οι ανάγκες για κοινωνική προστασία 22 ευπαθών κοινωνικά και οικονομικά ατόμων, εξυπηρετούνται μέσω του Ξενώνα Αστέγων που αποτελείται από το Κέντρο ημερήσιας Φροντίδας Αστέγων και τον Ξενώνα Νυχτερινής Φιλοξενίας.

3.3 Οικονομικά Χαρακτηριστικά

Η εξέλιξη του κατά Κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Θεσσαλίας την περίοδο 2014-2019 εμφάνισε παρόμοια εικόνα με αυτή που καταγράφηκε στο σύνολο της χώρας, αν και με πιο έντονα χαρακτηριστικά. Συγκεκριμένα, την περίοδο 2014-2019 η Περιφέρεια Θεσσαλίας σημείωσε αύξηση του ΑΕΠ της κατά +8% (από € 12.089 το 2014 σε € 13.071 το 2019), ενώ επιμέρους, η Π.Ε. Τρικάλων κατέγραψε αύξηση ΑΕΠ +4%, από € 11.087 το 2014 σε € 11.560 το 2019. (Πηγή: ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ, 2023)

Από το σύνολο των απασχολούμενων στη χώρα, το 6,4% εργάζεται στην Θεσσαλία, με το 30,2% εξ αυτών να απασχολούνται στον κλάδο εμπόριο-καταλύματα-εστίαση, το 24,5% στη δημόσια διοίκηση-άμυνα-υγεία-εκπαίδευση και το 20,1% στον αγροτικό τομέα.

Δημόσια Κτίρια και Υποδομές με Κοινόχρηστες – Κοινωφελείς Χρήσεις.

Πηγή: ΣΒΑΑ 2018

Το ΑΕΠ της Θεσσαλίας αντιπροσωπεύει το 5,2% του ΑΕΠ της Ελλάδας με βάση στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το 2020 (σε τρέχουσες τιμές), με το εν λόγω ποσοστό να κυμαίνεται διαχρονικά περί το 5%. Αναλυτικότερα, το 2,3% του ΑΕΠ της Ελλάδας προέρχεται από τον νομό Λάρισας, το 1,4% από τον νομό Μαγνησίας, το 0,8% από τον νομό Τρικάλων και το 0,7% από τον νομό Καρδίτσας.

Σύμφωνα με προβλέψεις των τάσεων της αγοράς εργασίας προ πανδημίας, τα επαγγέλματα με το μεγαλύτερο δυναμισμό είναι οι απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικής φροντίδας στον τομέα υγείας, οι καλλιεργητές προσανατολισμένοι στην αγορά, οι υπεύθυνοι χονδρικού και λιανικού εμπορίου, οι ιατροί, οι δάσκαλοι πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και οι νηπιαγωγοί (Π.Π.Α. Θεσσαλίας 2021–2025).

Το ποσοστό της καταγεγραμμένης ανεργίας κατά το Δ' τρίμηνο του 2022 ανέρχεται στο 16,2%. Υψηλή είναι, μεταξύ άλλων η ανεργία των νέων (άνω του 30%) και η μακροχρόνια ανεργία. Χαρακτηριστικό της αγοράς εργασίας στη Θεσσαλία είναι ο μεγάλος αριθμός ατόμων που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης και το χαμηλό ποσοστό απασχόλησης των γυναικών.

Σε ότι αφορά στα επίπεδα ανεργίας, με βάση τα πρόσφατα στοιχεία της ΔΥΠΑ για την Περιφερειακή Ενότητα Τρικκαίων, οι εγγεγραμμένοι άνεργοι αποτελούν περίπου το 9% του πληθυσμού, ποσοστό που κυμαίνεται σε μικρό βαθμό πιο κάτω από τον ελληνικό μέσο όρο.

Πίνακας. Δείκτης επιβάρυνσης του μόνιμου πληθυσμού της Π.Ε. Τρικάλων από την ανεργία – πηγή ΔΥΠΑ 2021

Πληθυσμός	Εγγεγραμμένοι Άνεργοι	Εγγεγραμμένοι άνεργοι ως ποσοστό του μόνιμου πληθυσμού
122.081	11.097	9.089

Ο πρωτογενής τομέας της Π.Ε Τρικάλων αποτελείται κυρίως από τους εξής κλάδους: Γεωργία, Κτηνοτροφία, Δασοκομία και Αλιεία. Συμμετέχει με ποσοστό 7,3% στη συνολική οικονομική δραστηριότητα των Τρικάλων (122.156 χιλιάδες ευρώ), με 8.664 επιχειρήσεις στον αγροτικό τομέα. Στην περιοχή δραστηριοποιείται σημαντικός αριθμός επαγγελματιών στον αγροτικό τομέα (7.639), περίπου δηλαδή το 21% επί του συνόλου των απασχολούμενων της Π.Ε. Τρικάλων.

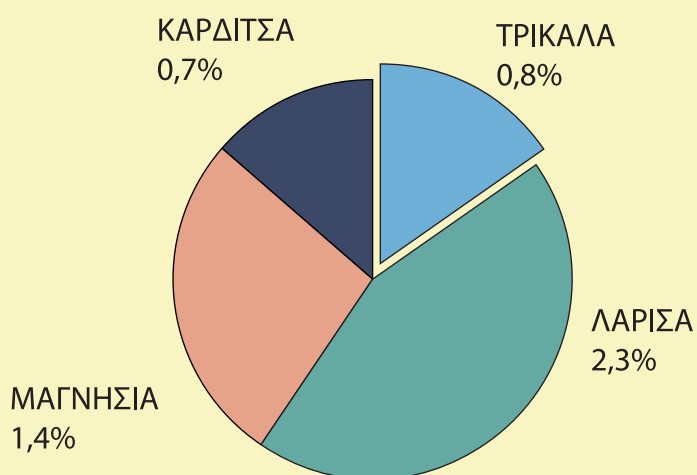
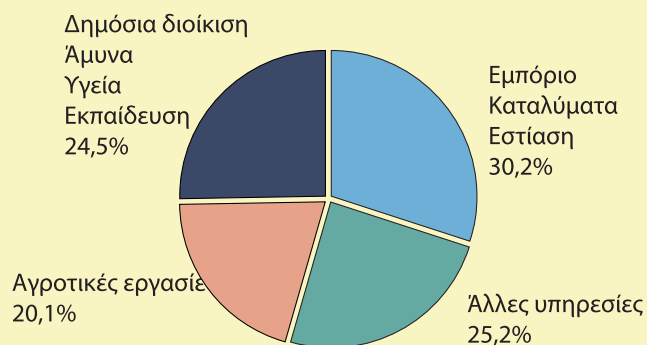
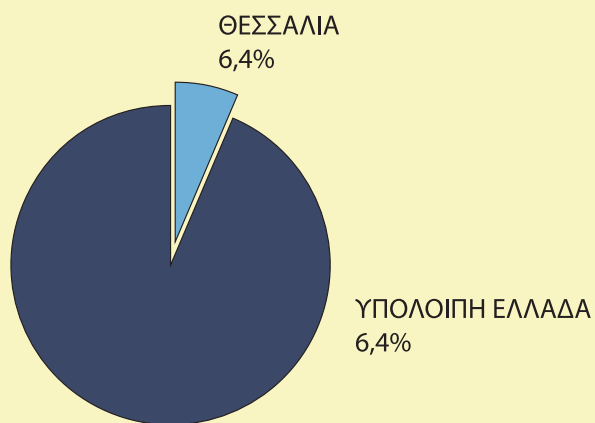
Σημαντική είναι η διασύνδεση του πρωτογενή τομέα με τους άλλους τομείς της οικονομίας (δευτερογενή, τριτογενή). Η απόδοση του πρωτογενή τομέα είναι χαμηλή αλλά μπορεί να αυξηθεί μέσα από την παραγωγή προϊόντων με υψηλή ζήτηση και προστιθέμενη αξία. Επίσης, ο πρωτογενής τομέας μπορεί να ενισχυθεί μέσα από την ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ παραγωγής, μεταποίησης, τυποποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων. Σημαντικοί είναι και οι νεοεμφανιζόμενοι κλάδοι των τελευταίων δεκαετιών όπως η Τουριστική Βιομηχανία και η Πολιτιστική και Δημιουργική Βιομηχανίας που προσφέρουν ένα διαφοροποιημένο θεματικό προϊόν (γαστροτουρισμός/οινοτουρισμός) για τους επισκέπτες και ένα σημαντικό πυλώνα ανάπτυξης για την περιοχή. Παράλληλα ο τομέας της ΕΤΑΚ (Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη & Καινοτομία) μπορεί να συμβάλει οριζόντια στην ανάπτυξη των δύο παραπάνω τομέων αλλά και γενικότερα στο σύνολο της τοπικής οικονομίας.

Στον δευτερογενή τομέα, υπάρχει συμβολή τεσσάρων μεγάλων ομάδων δραστηριοτήτων και συγκεκριμένα των οικονομικών κλάδων που αφορούν στην εξόρυξη ορυκτού πλούτου (ορυχεία,

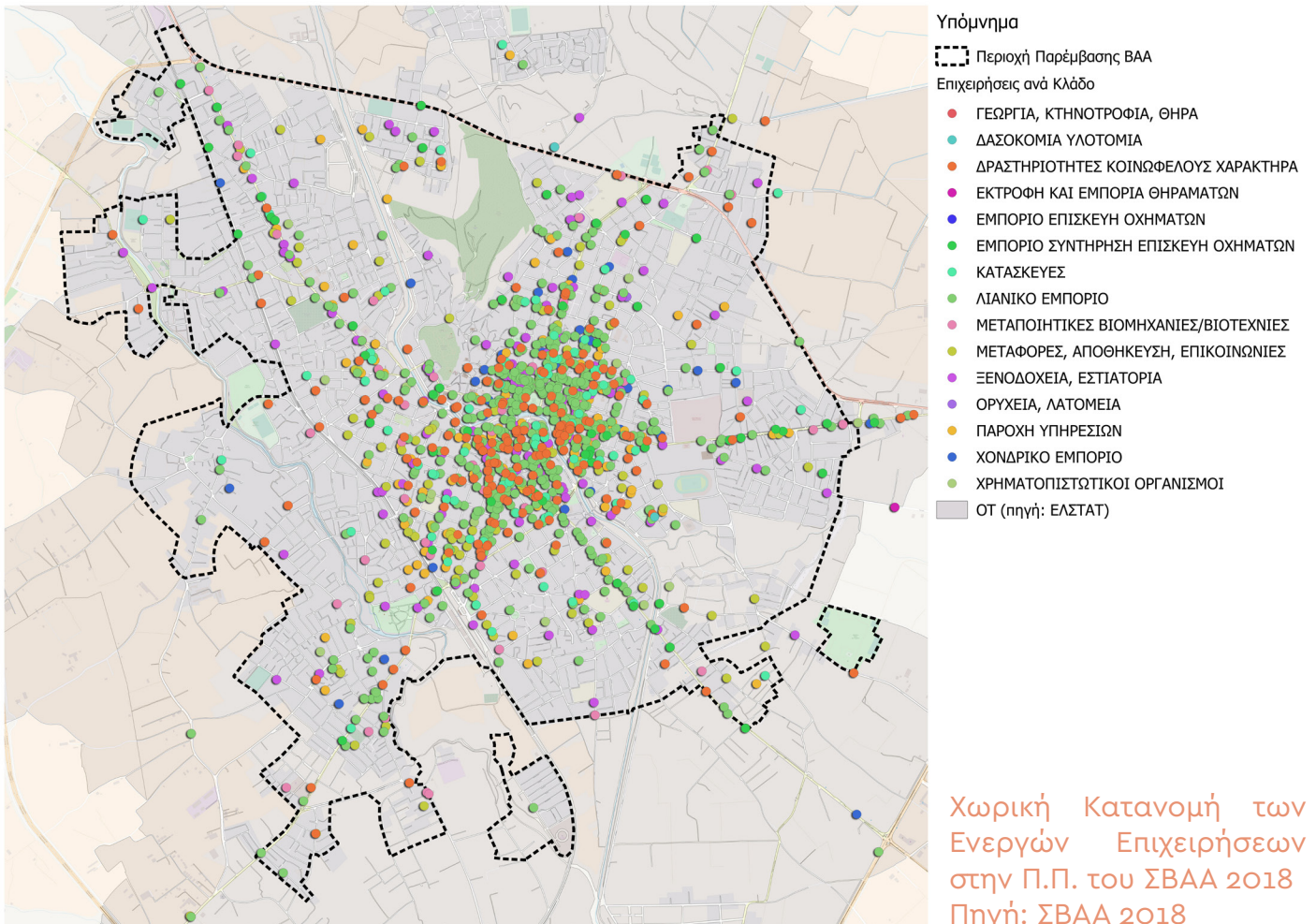
μεταλλεία, λατομεία, αλυκές κ.α.), στην μεταποίηση στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, διανομή νερού, φυσικού αερίου κ.α. και τέλος στις κατασκευές – τεχνικά έργα.

Με βάση το Στατιστικό Μητρώο Επιχειρήσεων της ΕΛΣΤΑΤ (στοιχεία 2020), ο δευτερογενής τομέας συμμετέχει με ποσοστό 45% στη συνολική οικονομική δραστηριότητα των Τρικάλων (746.580 χιλιάδες ευρώ), με τη Μεταποίηση να αποτελεί περίπου το 1/3 της συνολικής δραστηριότητας της Ενότητας. Ο αριθμός των αντίστοιχων επιχειρήσεων το 2020 ανήλθε σε 1.689 (9,4% των επιχειρήσεων της Π.Ε. Τρικάλων), με τις επιχειρήσεις στον κλάδο της Μεταποίησης φτάνουν τις 677, ενώ στον κλάδο των Κατασκευών να φτάνουν τις 737. Όσον αφορά την απασχόληση, ο αριθμός των απασχολούμενων στους μεγαλύτερους κλάδους ήταν 4.030 στη Μεταποίηση και 1.434 στις Κατασκευές.

Ο τριτογενής τομέας των Τρικάλων συγκεντρώνει 786.881 χιλιάδες ευρώ (στοιχεία 2020), δηλαδή το 47,5% της Π.Ε., με κύριους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας το Εμπόριο (χονδρικό και λιανικό), τις Μεταφορές, τον Τουρισμό και την παροχή υπηρεσιών Εστίασης, καθώς και τους ελεύθερους επαγγελματίες (δικηγόροι, γιατροί, μηχανικοί) που παρέχουν επιστημονικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες. Η συμβολή των υπηρεσιών εστίασης, ενημέρωσης και επικοινωνίας, ψυχαγωγίας και αναψυχής είναι επίσης σημαντική, αλλά μικρότερη.

Ποσοστό ΑΕΠ Θεσσαλίας στην Ελλάδα και Ποσοστό ΑΕΠ στην Περιφέρεια Θεσσαλίας
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ 2021. Ίδια Επεξεργασία

Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία από το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021–2025 της περιφέρειας Θεσσαλίας, το ποσοστό απασχολημένων σε τριτογενή τομέα στο Δήμο Τρικκαίων αυξήθηκε από 67% το 2011 σε 71% το 2021. Παράλληλα, παρουσιάζεται μείωση στον πρωτογενή τομέα, καθώς το 2011 σημειωνόταν ποσοστό της τάξεως 18% και το 2021, 13%. Ωστόσο αυτά τα στοιχεία αφορούν το σύνολο του Δήμου και όχι μόνο της Π.Π., λόγω έλλειψης απογραφικών στοιχείων.

Αξιοσημείωτη είναι επίσης η συμβολή του ανθρώπινου δυναμικού στον τριτογενή τομέα των Τρικάλων. Στον τριτογενή τομέα των Τρικάλων απασχολούνται 22.377 εργαζόμενοι, δηλαδή το 62,3% του εργατικού δυναμικού. Το 15,4% των εργαζομένων (5.529), απασχολούνται σε επιχειρήσεις στον κλάδο του Εμπορίου, ενώ το 11,7% απασχολείται στον κλάδο του Τουρισμού, ο οποίος γενικότερα παρουσιάζει άνθιση τα τελευταία χρόνια, προσθέτοντας νέους

προορισμούς στον τουριστικό χάρτη μετά την πανδημία του covid-19.

Η συνολική εικόνα για την αγορά εργασίας και την απασχόληση αποτυπώνεται στους Χάρτες, τα γραφήματα και τους πίνακες που ακολουθούν.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, η στρατηγική μας προσανατολίζεται στον σχεδιασμό μέτρων για την εξάλειψη της φτώχειας και των ανισοτήτων και την αντιμετώπιση της ανεργίας. Μέσα στο πλαίσιο λαμβάνονται πρωτοβουλίες για την προώθηση της απασχόλησης σε τομείς που αναδεικνύουν την ανταγωνιστικότητα της περιοχής όπως ο αγροτικός – κτηνοτροφικός τομέας, η καινοτόμα και δημιουργική βιομηχανία, η τοπική επιχειρηματικότητα και αυτοαπασχόληση καθώς και η κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία.

3.4 Αστικό περιβάλλον

Η ευρύτερη περιοχή των Τρικάλων κατοικείται από τους προϊστορικούς χρόνους. Η πόλη των Τρικάλων είναι χτισμένη πάνω στην αρχαία πόλη Τρίκκα ή Τρίκκη. Η πόλη ήταν σημαντικό κέντρο της αρχαιότητας, καθώς εδώ έζησε και έδρασε ο Ασκληπιός, που σήμερα αποτελεί έμβλημα του Δήμου Τρικκαίων, ο οποίος ήταν και βασιλιάς της πόλης. Το 1898 τα Τρίκαλα ενσωματώθηκαν στην Ελλάδα, ενώ στην συνέχεια αποτέλεσαν κέντρο αγροτικών διεκδικήσεων και υπήρξαν ο τόπος ίδρυσης του πρώτου αγροτικού συνεταιρισμού στην Ελλάδα το 1906. Αντίστοιχα, κατά την περίοδο του Β' Παγκοσμίου πολέμου τα Τρίκαλα ήταν ένα από τα κέντρα της Εθνικής Αντίστασης.

Η αστική ανάπτυξη στα Τρίκαλα, όπως και στις υπόλοιπες πόλεις της μεταπολεμικής Ελλάδα ξεκινά κατά την δεκαετία του πενήντα. Τα Τρίκαλα σήμερα είναι μία μεσαία ελληνική πόλη που εκτείνεται μεταξύ των δύο πλευρών του ποταμού. Οι υψηλές θερμοκρασίες που χαρακτηρίζουν όλη την περιοχή κατά τους θερινούς μήνες καθώς και η θέση του ποταμού ο οποίος διασχίζει την πόλη έχουν κεντρική σημασία στον σχεδιασμό και υλοποίηση της πολιτικής αστικής ανάπτυξης της περιοχής.

Ήδη από το 2015 τα Τρίκαλα συγκαταλέγονται μεταξύ των 10 Ευρωπαϊκών πόλεων που προωθούν με επιτυχημένο τρόπο την βιώσιμη κινητικότητα αξιοποιώντας το φυσικό περιβάλλον (Βραβείο European Mobility Week 2015). Μεταξύ άλλων ο Δήμος Τρικκαίων έχει βραβευτεί για το δίκτυο ποδηλατοδρόμων, Λεωφορείο Χωρίς Οδηγό, το Φωτοβολταϊκό Δέντρο και τις ερευνητικές δραστηριότητες για τους κατοίκους.

Από αυτήν την σκοπιά, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι το ποτάμι αξιοποιείται ως πλούτος και όχι ως φυσικό σύνορο που χωρίζει και διασπά την πόλη. Η αύξηση της χρήσης του ποδήλατου ως μέσου μεταφοράς με την δημιουργία ποδηλατόδρομων, η προώθηση της περπατησιμότητας γύρω από το ποτάμι καθώς και στα πεζοδρομημένα

σημεία της πόλης επίσης αποτελούν δείκτες της αναβάθμισης της ποιότητας της ζωής στην πόλη των Τρικάλων. Ταυτόχρονα, η αξιοποίηση της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς της πόλης, όπως για παράδειγμα το Φρούριο του Ιουστινιανού ή το σύγχρονο Μουσείο Τσιτσάνη αποτελούν εφελτήριο για την προσέλκυση ποιοτικού επιπέδου τουρισμού.

Περισσότερα στοιχεία για το αστικό περιβάλλον περιλαμβάνονται στα γραφήματα που ακολουθούν.

Ειδικά έπειτα από την κρίση της πανδημίας και τις συνθήκες εγκλεισμού, αναδείχτηκε η σημασία του δημόσιου χώρου ως κοινό πολιτιστικό και περιβαλλοντικό αγαθό. Πλατείες, ανοιχτοί και πράσινοι χώροι, παιδικές χαρές, κοινοτικοί χώροι, πάρκα και οι διαμορφωμένες και επισκέψιμες κοίτες του ποταμού είτε με τη μορφή περιπατητικών διαδρομών ή σημείων στάσης αποτελούν για την τοπική κοινωνία των Τρικκαίων καθημερινούς τόπους συνάντησης και κοινωνικής ζωής. Παίζουν λοιπόν σημαντικό ρόλο όχι μόνο στη διαμόρφωση και την αισθητική αναβάθμιση του αστικού τοπίου αλλά και στην κοινωνική συνοχή και συνύπαρξη στην πόλη. Στον παρακάτω χάρτη απεικονίζονται οι ανοιχτοί δημόσιοι χώροι σύμφωνα με το ισχύον ΓΠΣ:

Χώροι Πρασίνου και Ελεύθεροι Χώροι

Το Πράσινο στο ΓΠΣ του Δήμου Τρικκαίων
Πηγή: ΣΒΑΑ 2018

Χρήση	%
Γενική κατοικία	65.78
Τοπικά κέντρα συνοικίας - γειτονιάς	1.75
Βιομηχανία ελαφρώς οχλούσα - Βιοτεχνία	13.62
Εγκαταστάσεις Μαζικών Μεταφορών	0.42
Χονδρεμπόριο	1.89
Κεντρικές Λειτουργίες Πόλη	3.43
Περίθαλψη	0.36
Εκπαίδευση	2.93
Αθλητισμός	2.05
Αστικό Πράσινο - Ελεύθεροι Χώροι	7.76

Ποσοστό που καταλαμβάνει κάθε
Χρήση Γης στο ισχύον ΓΠΣ

3.5 Κλιματικά και Περιβαλλοντικά Χαρακτηριστικά

Τα Τρίκαλα αποτελούν την ορεινότερη Ενότητα της Θεσσαλίας, με πεδινές περιοχές που αποτελούν μόλις το 17% της συνολικής της έκτασης. Τα κυριότερα βουνά των Τρικάλων είναι τα Τζουμέρκα (2.424μ.), με κυριότερες κορυφές τις Σκλίβα (2.007μ.) και Κουρούνα (1.998μ.), τα Χάσια ή Κράτσοβο (1.564μ.), αποτελεί συνέχεια των Καμβουνίων όρεων και βρίσκεται στα βόρεια σύνορα της Ενότητας. Το ΝΑ τμήμα του βουνού λέγεται Αντιχάσια με υψηλότερη κορυφή την Οξυά (1.424μ.), και τέλος ο Κόζιακας (ή Κερκίτιο, 1.901μ.).

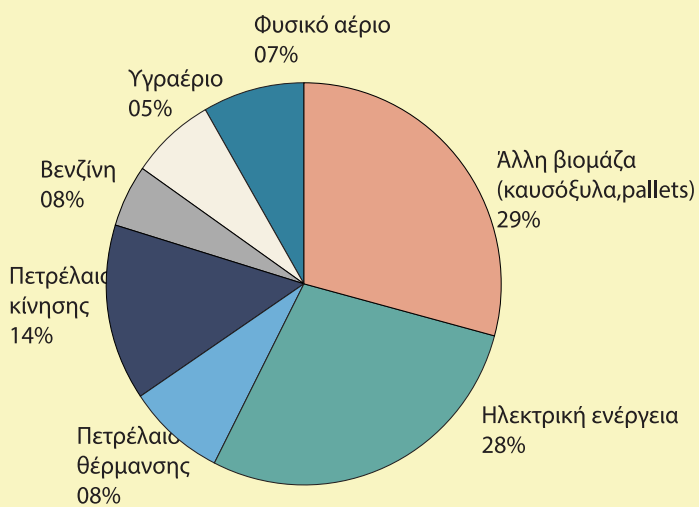
Το κλίμα στα Τρίκαλα όπως και στο σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλίας είναι ηπειρωτικό με μεγάλες θερμομετρικές διαφορές μεταξύ χειμώνα και καλοκαιριού. Η μέση ετήσια θερμοκρασία είναι 16 – 17 βαθμούς στα πεδινά και στα ορεινά χαμηλότερη. Αρκετά στοιχεία αναφορικά με τα κλιματικά χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης αποτυπώνονται στους παραπάνω πίνακες:

Πιο συγκεκριμένα για τα κλιματικά δεδομένα και τις θερμοκρασίες, έχουμε στοιχεία του 2012 από το ΤΕΕ. Αρχικά ο σταθμός μέτρησης της ΕΜΥ βρίσκεται σε γεωγραφικό πλάτος 39 33' σε γεωγραφικό μήκος 21 46' και υψόμετρο βαρομέτρου 114,0. Οι παρακάτω πίνακες μας δίνουν πληροφορίες για τις μέγιστες και ελάχιστες θερμοκρασίες, για την σχετική υγρασία και για την ταχύτητα του ανέμου.

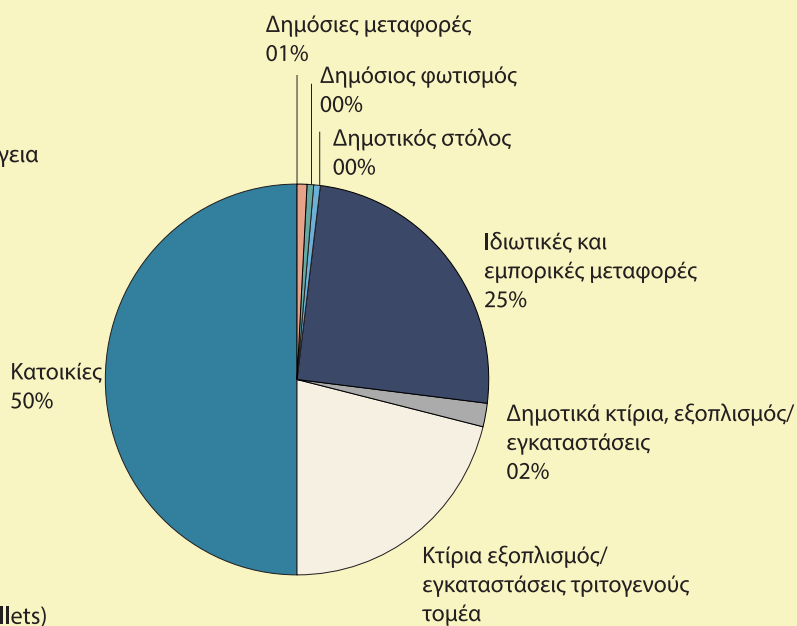
Σύμφωνα με στοιχεία σχετικά με την κλιματικά δεδομένα και την κλιματική αλλαγή όπως προκύπτουν από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Τρικκαίων (2022-2027) παρατηρούνται διαρκώς και πιο έντονα και μεγαλύτερα σε διάρκεια περιβαλλοντικά φαινόμενα, που εμφανίζονται με τη μορφή πλημμυρών, ξηρασιών και πανδημιών. Σε μια παλαιότερη μελέτη του 1996 σχετικά με τα κλιματολογικά και μετεωρολογικά δεδομένα για την περιοχή των Τρικάλων έχουμε κάποια ενδιαφέροντα στοιχεία. Από τα δεδομένα βροχόπτωσης προκύπτει ότι το 74% των κατακρημνισμάτων (βροχή, χιόνι,

χαλάζι) παρουσιάζεται κατά το Φθινόπωρο και το Χειμώνα, ενώ η περιοχή κατά τους μήνες Οκτώβριο και Μάρτιο, δέχεται κατά μέσο όρο το 90% των ατμοσφαιρικών κατακρημνισμάτων. Ο πιο βροχερός μήνας του έτους είναι ο Νοέμβριος με ποσοστό γύρω στο 15% του ετήσιου ύψους των κατακρημνισμάτων. Κατά την Άνοιξη η περιοχή επίσης δέχεται ένα σημαντικό ποσοστό περίπου το 18% του ετήσιου ύψους, ενώ και το Καλοκαίρι δεν είναι άνυδρο, συμμετέχοντας με ένα ποσοστό της τάξεως του 8,5%. Επίσης οι διακυμάνσεις των τιμών της θερμοκρασίας του αέρα το Καλοκαίρι και την Άνοιξη, είναι πολύ μικρές. Αντίθετα οι διακυμάνσεις που παρατηρούνται στις τιμές του Φθινοπώρου και του Χειμώνα, είναι πολύ μεγαλύτερες. Τέλος οι διαφορές θερμοκρασίας μεταξύ Χειμώνα και Άνοιξης όπως επίσης και μεταξύ Καλοκαιριού και Φθινοπώρου είναι σημαντικές, της τάξεως των 12,70 βαθμών C και 14,30 βαθμών C αντίστοιχα.

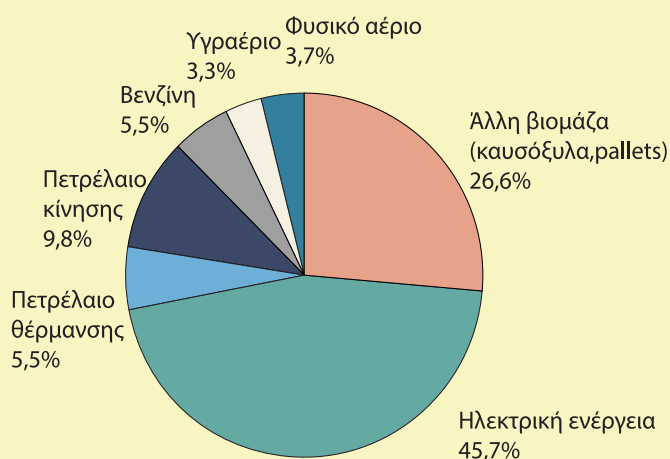
Καθώς τα Τρίκαλα, ένα από τα σημαντικότερα αστικά κέντρα της Θεσσαλίας, είναι χτισμένα στις όχθες του ποταμού Ληθαίου, βρίσκονται εκτεθειμένα στον πλημμυρικό κίνδυνο. Σύμφωνα με την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, στο Σχέδιο Διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας έχουν ενδιαφέρον τα παρακάτω στοιχεία σχετικά με την ευρύτερη περιοχή των Τρικάλων. Για τον Άνω ρου του Πηνειού, για T=50 χρόνια η πλημμύρα ξεπερνάει τα όρια της κοίτης και στους δύο κλάδους του ποταμού και διαχέεται εκτός της κοίτης και πλήττει καλλιεργούμενες εκτάσεις και τους οικισμούς της περιοχής. Για T=100 και T=1 000 χρόνια επηρεάζεται ακόμα μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής και να πλήττονται μεγαλύτερες καλλιεργούμενες εκτάσεις καθώς και οικισμοί της περιοχής (Μεγάρχη, Διαλεχτό, Διπόταμος, Ρογκιά, Βαλτινό, Ματσουκιώτικα, Μελίγος, Φωτάδα, Βαλαμάνδρι, Κάτω Ελάτη, Μεσιακά, Αμμουδιά, Παραπόταμος, Τρίκαλα, Φλαμούρι, Αγία Κυριακή, Σαρακήνα).

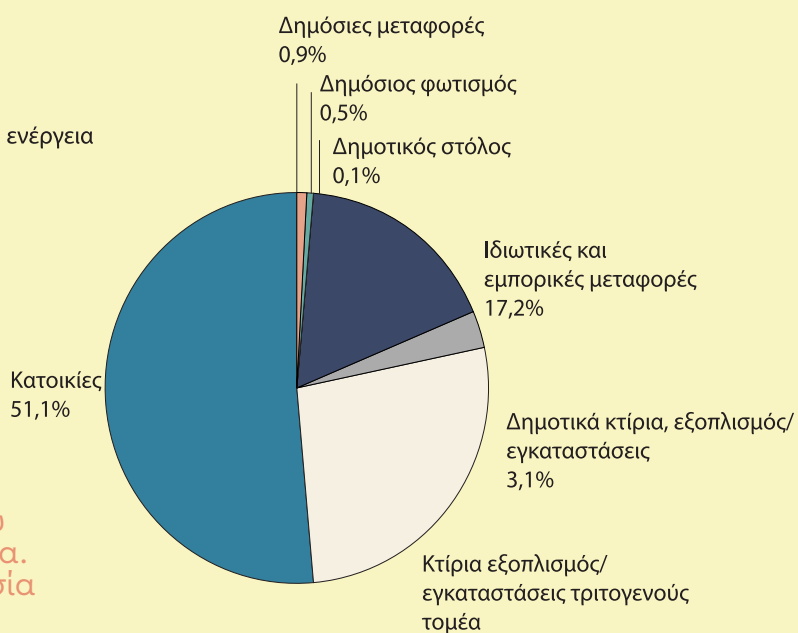
Συνεισφορά επιμέρους τύπων ενέργειας στο ενεργειακό ισοζύγιο

Συνεισφορά επιμέρους τομέων στο ενεργειακό ισοζύγιο

Συνεισφορά επιμέρους τύπων ενέργειας στις εκπομπές CO2

Συνεισφορά επιμέρους τομέων στο ενεργειακό ισοζύγιο

Διαφορετικά διαγράμματα ενεργειακού ισοζυγίου και εκπομπών CO2 στα Τρίκαλα. Πηγή: ΣΔΑΕΚ Τρικκαίων. Ίδια επεξεργασία

Δράσεις προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για τον σύγχρονο κόσμο, με τις επιπτώσεις της να είναι ήδη ορατές. Όλο και περισσότερα τμήματα του πλανήτη και του παγκόσμιου πληθυσμού δοκιμάζονται από ακραία καιρικά φαινόμενα, περιβαλλοντικές καταστροφές και κατάρρευση οικοσυστημάτων. Η συχνότητα και η ένταση αυτών των φαινομένων αυξάνεται, ενώ οι κοινωνικο-οικονομικές επιπτώσεις αποτελούν πλέον σημαντικούς παράγοντες χάραξης πολιτικής και δράσεων. Οδηγός της κλιματικής αλλαγής που παρατηρείται στις μέρες μας είναι η αύξηση των αερίων του θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα, κυρίως αλλά όχι αποκλειστικά από την καύση υδρογονανθράκων ως άμεσο αποτέλεσμα της ανθρωπίνης δραστηριότητας.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι κυβερνήσεις ανά τον κόσμο καλούνται να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα που θα οδηγήσουν στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Ο βασικός πυρήνας αυτών των μέτρων είναι η εξοικονόμηση ενέργειας και η αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας σε όλους τους τομείς, καθώς και η μετάβαση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

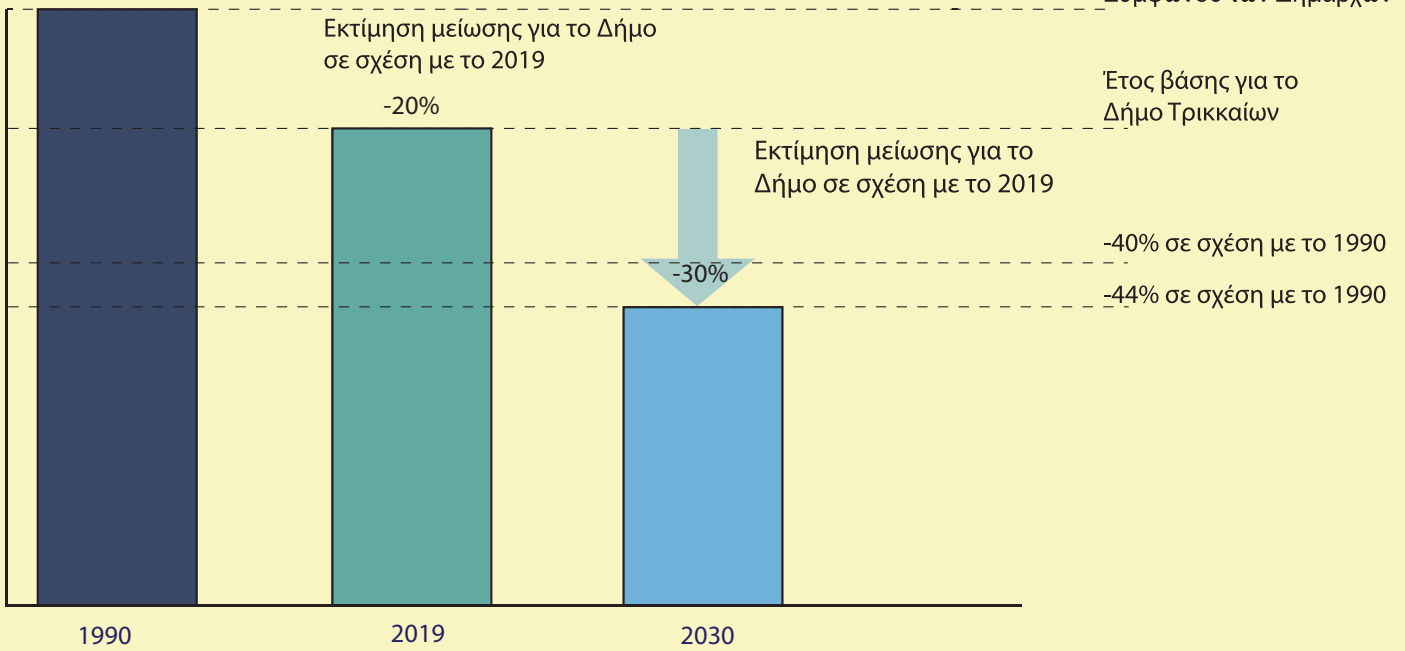
Ο Δήμος Τρικκαίων έχει προβεί στην υπογραφή του Συμφώνου των Δημάρχων με απώτερο σκοπό την επίτευξη, ή ακόμα και την υπέρβαση του στόχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μείωση των εκπομπών κατά 40% μέχρι το 2030 σε σχέση με τα επίπεδα του 1990. Οι βασικοί άξονες ως προς τους οποίους σκοπεύει να κινηθεί είναι: η αύξηση της ενεργειακής του αποδοτικότητας, η αύξηση της χρήσης ΑΠΕ στην επικράτειά του, και η εμπλοκή και κινητοποίηση των πολιτών στη διαδικασία περιβαλλοντικών και ενεργειακών δράσεων.

Για το 2019 η ενεργειακή κατανάλωση του Δήμου ανέρχεται σχεδόν στις 1.874.576 MWh, εκ των οποίων το 50,0% αφορά τον οικιακό τομέα, το 25,5%, το 20,5% τον Τριτογενή Τομέα και ακολουθούν οι υπόλοιποι τομείς (ενδεικτικά τα δημοτικά

κτίρια και οι εγκαταστάσεις αγγίζουν το 2,3%). Αναφορικά με τις πηγές ενέργειας, η μεγαλύτερη κατανάλωση είναι αυτή της βιομάζας με 29,5%, της ηλεκτρικής ενέργειας με 28,3% και ακολουθεί το πετρέλαιο κίνησης με 13,7% και η βενζίνη με το πετρέλαιο θέρμανσης στο 8,3% και 7,8% αντίστοιχα. Οι συνολικές εκπομπές CO₂ του Δήμου ανέρχονται στους 704.802 τόνους CO₂.

Μέσω δράσεων που προτείνονται στο Σχέδιο δράσης για την Αειφόρο ενέργεια και το κλίμα του Δήμου Τρικκαίων, σε συνδυασμό με εκτιμώμενες εξελίξεις που αναμένεται να λάβουν χώρα σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο τα επόμενα χρόνια ανεξάρτητα από τις δράσεις του Δήμου, υπολογίζεται ότι ο Δήμος Τρικκαίων μπορεί να επιτύχει μείωση των εκπομπών CO₂ κατά 30,1% σε σχέση με τα επίπεδα του 2019, ποσοστό που είναι συμβατό με το στόχο μείωσης τουλάχιστον κατά 40% σε σχέση με τα επίπεδα του 1990, καθώς ήδη έχει επιτευχθεί ένα ποσοστό μείωσης από τότε. Συγκεκριμένα εκτιμάται ποσοστό μείωσης περίπου 44% σε σχέση με τα επίπεδα του 1990, εάν ληφθεί υπόψη η μείωση που έχει επιτευχθεί σε εθνικό επίπεδο μέχρι το 2019 (περίπου 20%). Αυτός ο στόχος δίνει και ένα περιθώριο ασφαλείας για μη πλήρη εφαρμογή των προτεινόμενων δράσεων.

Έτος βάσης για το στόχο του Συμφώνου των Δημάρχων

Προβλέψεις για την μείωση των εκπομπών CO₂ για τα Τρίκαλα.
Πηγή: ΣΔΑΕΚ Τρικκαίων. Ίδια επεξεργασία

4

Όραμα και Στόχοι της
Στρατηγικής

4.1 Όραμα και στόχοι Στρατηγικής ΒΑΑ

Η Στρατηγική για την Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη των Τρικάλων αποτελεί το κέντρο της συνολικής αναπτυξιακής στρατηγικής του Δήμου για την επόμενη δεκαετία. Συνεργεί, συνδέεται και συνεχίζει την ΣΒΑΑ που υλοποιείται τα τελευταία χρόνια, ολοκληρώνοντας και επεκτείνοντας μάλιστα πράξεις που δεν έχουν ακόμα ολοκληρωθεί.

Υπό αυτό το πρίσμα, το όραμα που έχει καθορίσει την στρατηγική του Δήμου τα τελευταία χρόνια, εξακολουθεί να μας εμπνέει, ενώ προχωρούν σταδιακά πολλά βήματα υλοποίησής του.

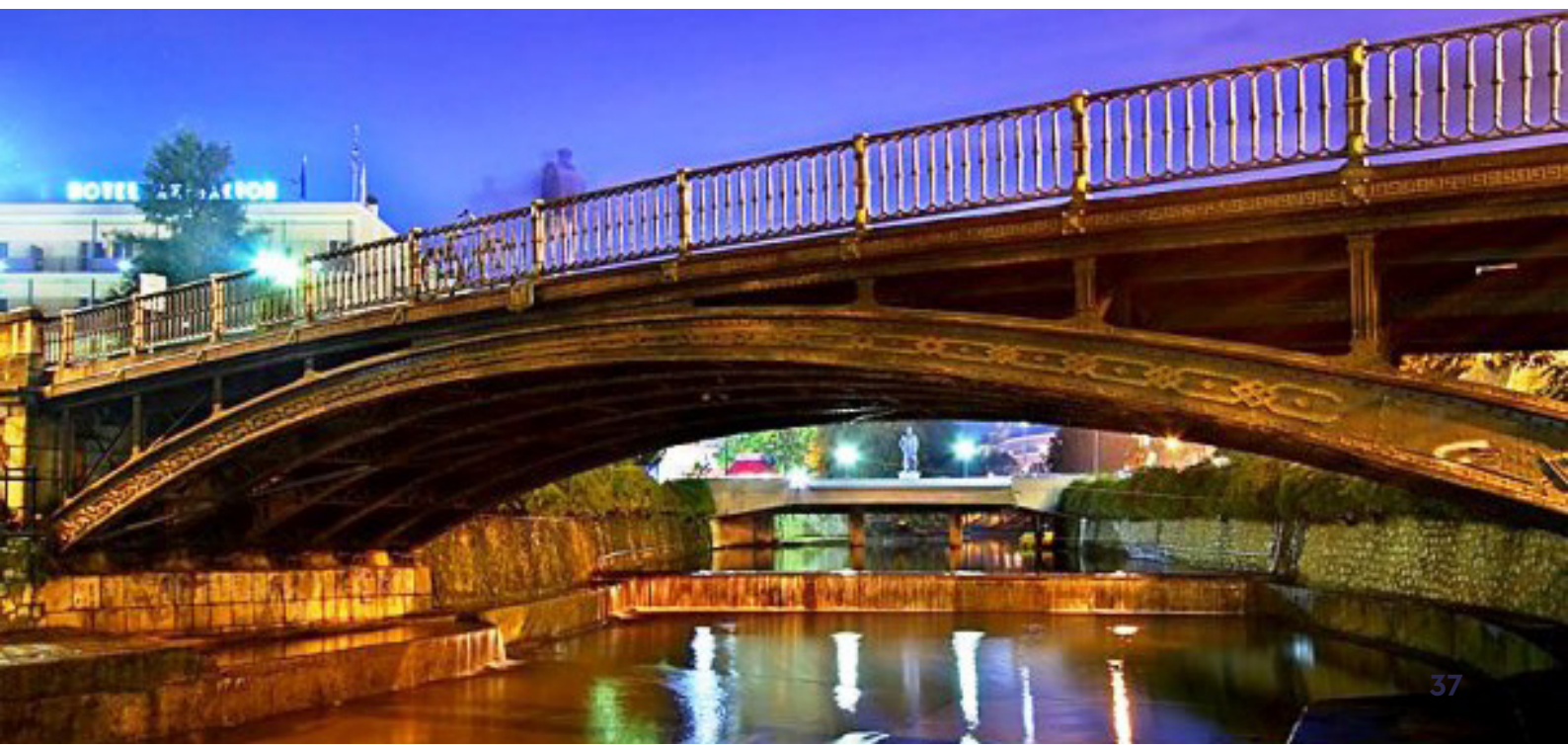
Όμως οι προκλήσεις γίνονται ολοένα και πιο επείγουσες. Η πόλη μας, ο Θεσσαλικός κάμπος και το σύνολο της χώρας, το γνωρίζουν πια καλά αυτό. Στα πέντε χρόνια που μεσολάβησαν από την εκπόνηση της προηγούμενης ΣΒΑΑ, κατανοήσαμε με σκληρό τρόπο πως τα έντονα κλιματικά φαινόμενα οδηγούν σε ολοένα και συχνότερες περιβαλλοντικές καταστροφές με οδυνηρές επιπτώσεις στην φύση και την κοινωνία.

Απαιτούνται άμεσα, ολοκληρωμένες και μεγάλης κλίμακας παρεμβάσεις, με μεγαλύτερη φιλοδοξία για ορατές αλλαγές και στρατηγικό ορίζοντα. Η πραγματικότητα των εντεινόμενων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, αλλά και οι κίνδυνοι στην κοινωνία και την οικονομία στην εποχή των πολλαπλών κρίσεων (οικονομική,

υγειονομική, ενεργειακή, γεωπολιτική κ.α.) επιβάλλουν άμεσες δράσεις με πραγματικό αποτύπωμα, ενταγμένες σε έναν στρατηγικό σχεδιασμό και όχι στην αποσπασματική «κάλυψη τρυπών». Οι τοπικές κοινωνίες που κλονίζονται από την κλιματική κρίση αλλά και τις κοινωνικές και χωρικές ανισότητες, απαιτούν λύσεις και απαντήσεις. Αυτό επιδιώκει να κάνει ο Δήμος ΜΑΖΙ με τους πολίτες. Σε ρόλο συμμετέχοντα, όχι θεατή.

Αυτή η φιλοδοξία καθορίζει το όραμα της Στρατηγικής ΒΑΑ. Το Σχέδιο Δράσεων που περιγράφεται, περιλαμβάνει την ολοκλήρωση μεγάλων έργων στο κέντρο της πόλης αλλά και στην υλοποίηση μεγάλης κλίμακας νέων παρεμβάσεων, που στο σύνολό τους φτιάχνουν τα Τρίκαλα που ονειρευόμαστε μέχρι το 2030.

Μια πόλη όμορφη, ανθεκτική και κλιματικά ουδέτερη, θωρακισμένη απέναντι στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, με πλήρη και ισχυρή αντιπλημμυρική προστασία. Μια πόλη κοινωνικά δίκαιη που καταπολεμά τις ανισότητες και τους αποκλεισμούς. Μια πόλη φιλόξενη στην επιχειρηματική καινοτομία που αναπτύσσει την μπλε οικονομία, προστατεύει και αξιοποιεί τον βασικό φυσικό πόρο της, το ποτάμι.

Μια πόλη που κάνει τους/τις κατοίκους να χαίρονται για τον τόπο διαμονής τους, όντας παράλληλα ελκυστική για τους επισκέπτες.

Τα τελευταία χρόνια έχουμε πετύχει πολλά, και έχουμε σχεδιάσει ακόμα περισσότερα για το μέλλον. Βασικοί πυλώνες μας διαχρονικά είναι η αναβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος, η κοινωνική και επιχειρηματική καινοτομία, ο τεχνολογικός μετασχηματισμός και η ολοκληρωμένη προσέγγιση στο σχεδιασμό.

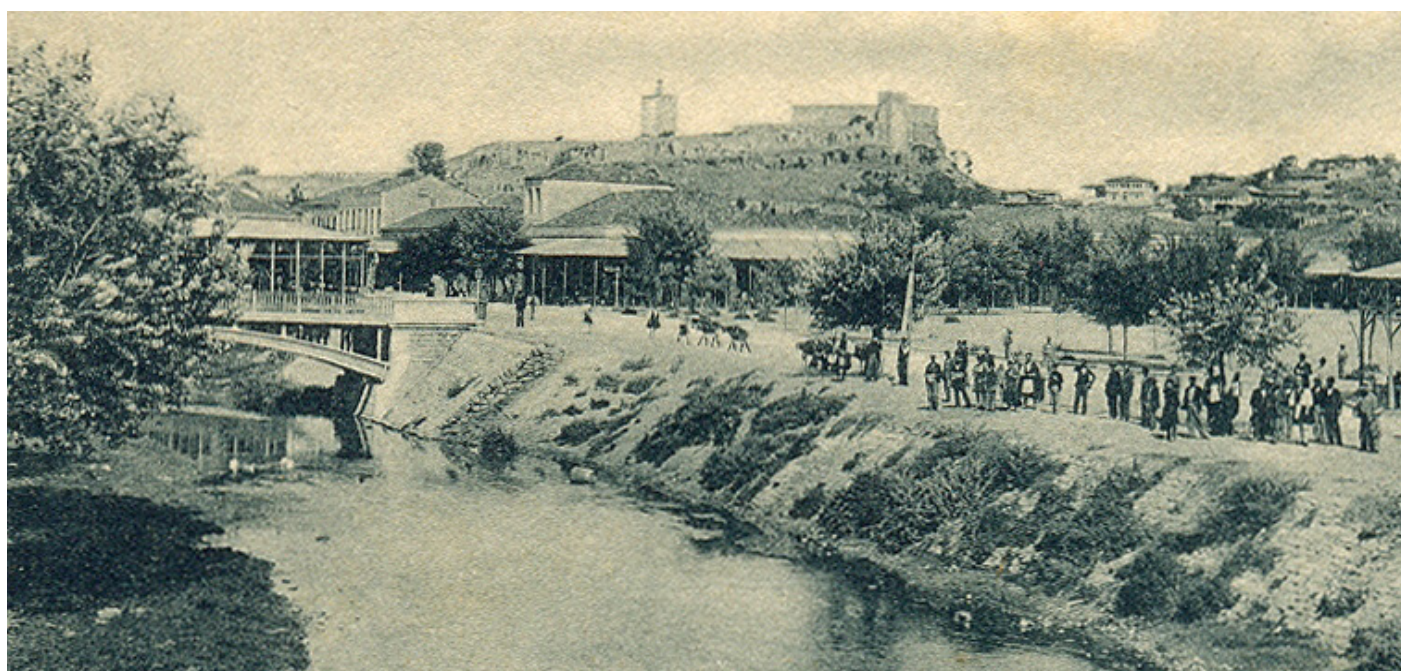
Αυτά καθορίζουν την στρατηγική, η οποία βασίζεται και πάλι **στο ισχυρότερο φυσικό χαρακτηριστικό της πόλης, τη σημαντικότερη πηγή φυσικού πλούτου και το βασικό όχημα για τη βιώσιμη ανάπτυξή της. Τα ποτάμια της.**

Τα Τρίκαλα είναι προικισμένα με έναν φυσικό τοπίο, μοναδικό για την Ελλάδα, καθώς είναι μια από τις λίγες πόλεις που καθορίζονται τόσο έντονα από το ποτάμι που της διαπερνά. Στα Τρίκαλα δεν θέλουμε να «απαλλαγούμε» από την φύση και το νερό, δεν θέλουμε να τα κρύψουμε όπως έκαναν ιστορικά άλλες ελληνικές πόλεις. Γνωρίζουμε, όμως, ότι χρειάζονται ξεχωριστή φροντίδα, και σχεδιασμό που βασίζεται σε έγκυρες επιστημονικές προβλέψεις, για να μην μετατραπούν από πηγές ζωής και φορείς καταστροφών και δυστυχίας.

Το υδάτινο στοιχείο της πόλης δεν αντιμετωπίζεται ως στοιχείο διάσπασης του αστικού ιστού, ούτε κρύβεται ή περιορίζεται. Αντιθέτως, λειτουργεί ως καρδιά της πόλης, ως ενοποιητικό στοιχείο μεταξύ των γειτονιών της και της ευρύτερης περιοχής, ως σήμα- κατατεθέν της, ως πνεύμονας πρασίνου και ως ο μεγαλύτερος δημόσιος χώρος της.

Στην Στρατηγική που εκπονήθηκε το 2018, συμπεριλαμβάνονταν μια σειρά από μεγάλα έργα που αλλάζουν το κέντρο της πόλης και αναμένεται να ολοκληρωθούν μέσα στα επόμενα χρόνια. Οι παρεμβάσεις στις κεντρικές πλατείες, η εκτεταμένη αναδιαμόρφωση της ευρύτερης περιοχής του Ληθαίου και του Αγιαμονιώτη ποταμού και άλλες παρεμβάσεις βιώσιμης κινητικότητας και αστικού σχεδιασμού μετασχηματίζουν την πόλη, συνδέουν την αστική περιοχή με την περιαστική ζώνη και γίνονται κέντρο μιας συνολικής στρατηγικής για την κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα και ανθεκτικότητα της πόλης.

Σήμερα, ήρθε η στιγμή ο σχεδιασμός να ολοκληρωθεί και να επεκταθεί στο σύνολο της ευρύτερης αστικής περιοχής των Τρικάλων. Με τον τρόπο αυτόν, εξασφαλίζεται η αντιπλημμυρική θωράκιση της πόλης, καθώς θα αναδιαμορφωθούν με φυσικό σχεδιασμό τόσο ο Ληθαίος όσο και ο Αγιαμονιώτης. Με την ολοκλήρωση

της στρατηγικής θα έχουν φυσικά αναδιαμορφωθεί οι κοίτες των δύο ποταμών ως εξής:

- **Ο Ληθαίος** στο σύνολο της διαδρομής του που διέρχεται από την ευρύτερη αστική περιοχή των Τρικάλων, από το βόρειο τμήμα, στον οικισμό του Σωτήρα μέχρι το Φλαμούλι και τις Καρυές
- **Ο Αγαμονιώτης**, από την αρχή του στα νότια στη συμβολή με τον Ληθαίο, μέχρι τον Πυργετό.

Πρόκειται για μια ιδιαίτερα εκτεταμένη παρέμβαση ανάπλασης του συνόλου των παρόχθιων ζωνών της πόλης των Τρικάλων, που θα αποτελέσει κάτι ξεχωριστό σε πανελλαδική κλίμακα, ακολουθώντας τις σύγχρονες διεθνείς τάσεις αντιμετώπισης ποταμών και ρεμάτων. **Τα Τρίκαλα γίνονται η πρώτη ελληνική πόλη με ένα σχεδιασμό που καθορίζεται από τη φυσική και πολιτισμική σημασία των ποταμών που τη διαπερνούν.**

Η πόλη οχυρώνεται αποφασιστικά από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής μέσω του ενδεδειγμένου φυσικού σχεδιασμού και κάνει θαρρετά βήματα στην κατεύθυνση της αντιπλυμμητικής και περιβαλλοντικής προστασίας, της υπεράσπισης του δημόσιου χώρου και της προώθησης της βιώσιμης κινητικότητας. Παράλληλα, η πόλη αξιοποιεί το ποτάμι και ως πηγή ανάπτυξης της μπλε οικονομίας, μια τάση που ακολουθούν πολλές ευρωπαϊκές πόλεις.

Εκτός των παραπάνω, κεντρική για το συνολικό όραμα της στρατηγικής είναι η ίδρυση και η λειτουργία της Δομής Στήριξης της Επιχειρηματικότητας «SPOROS Business LAB», που θα αποτελεί θερμοκοιτίδα & επιταχυντή νεοφυών & υφιστάμενων επιχειρήσεων. Η δομή συνδέεται άμεσα με την Στρατηγική Έξυπνης Εξιδείκευσης της Περιφέρειας και θα συμβάλλει τα μέγιστα **στην ενίσχυση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης.**

Η προσπάθεια αντιμετώπισης της φτώχειας και των διακρίσεων, μέσα από την ενίσχυση των κοινωνικών δομών αντιμετώπισης της φτώχειας, αποτελεί μια ακόμα πλευρά της στρατηγικής. Για τον σκοπό αυτό, εντάσσεται

η **λειτουργία του κοινωνικού εστιατορίου**, μιας δομής ιδιαίτερα αναγκαίας για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες ειδικά απέναντι στην ακρίβεια που έχει αγγίξει και βασικά αγαθά όπως τα τρόφιμα.

Στην βάση των παραπάνω συγκροτούνται οι τρεις βασικοί άξονες του οράματος της Στρατηγικής Β.Α.Α.

1. Αναζωογόνηση του αστικού περιβάλλοντος με γνώμονα την ανάσχεση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, την προστασία και προβολή του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου.

2. Ενίσχυση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης.

3. Προάσπιση μιας δίκαιης και ανοιχτής κοινωνίας που προστατεύει τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Το όραμα εκπροσωπεί μια συνολική και στρατηγική στόχευση του Δήμου ως προς τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη. Αυτό το όραμα, για να γίνει πράξη, πρέπει να μετουσιωθεί σε συγκεκριμένα, μετρήσιμα και υλοποιήσιμα βήματα. Άλλωστε, η γενική περιγραφή στόχων δεν προσφέρει πολλά, όσο δε φέρνει απτά καθημερινά αποτελέσματα. Η εμπειρία του Δήμου δείχνει ότι τα άλματα της πόλης, χρειάζονται χρόνο, σχεδιασμό, διάθεση και υλοποιούνται με ένα συνεκτικό πρόγραμμα μικρότερων και σταθερών βημάτων. Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης πρόσκλησης, ο Δήμος συγκροτεί ένα τέτοιο συνεκτικό πρόγραμμα που ανταποκρίνεται στις δεδομένες απαιτήσεις και χρηματοδοτικές δυνατότητες.

Η Στρατηγική ΒΑΑ που κατατίθεται τεκμηριωμένα και με πόρους του ΠεΠ συμβάλει στην ικανοποίηση του Ειδικού Στόχου RSO5.1 «Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές

(ΕΤΠΑ)» αλλά και των λοιπών στόχων που έχει υιοθετήσει το Πρόγραμμα «ΘΕΣΣΑΛΙΑ» 2021-2027. Παράλληλα, συμβάλλει στην επίτευξη της μακροχρόνιας βελτίωσης των οικονομικών, περιβαλλοντικών, κλιματικών και δημογραφικών συνθηκών της περιοχής παρέμβασης, μεριμνώντας για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων και της κλιματικής αλλαγής και την αύξηση της κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανθεκτικότητας λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της Εδαφικής Ατζέντας 2030 και της Νέας Χάρτας της Λειψίας.

Η Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του Δήμου Τρικκαίων για την περίοδο 2021-2027, συγκροτείται από τους παρακάτω 3 Άξονες Προτεραιότητας και 6 Ειδικούς Στόχους:

Άξονας Προτεραιότητας 1: Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος & αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής

Ειδικός Στόχος 1: Αναβάθμιση του Αστικού Περιβάλλοντος και Ανάδειξη Χαρακτηριστικών Τοποσήμων της Πόλης των Τρικάλων

Ειδικός Στόχος 2: Ενσωμάτωση του ποδηλάτου στον αστικό χώρο.

Ειδικός Στόχος 3: Αναβάθμιση του Αστικού Περιβάλλοντος, Ανάδειξη του Ποτάμιου Οικοσυστήματος και Πρόληψη του Πλημμυρικού Κινδύνου της Πόλης των Τρικάλων.

Ειδικός Στόχος 4: Δημιουργία μιας νέας αστικής ταυτότητας ανάδειξης της δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς.

Άξονας Προτεραιότητας 2: Μείωση της Ανεργίας, ενίσχυση της απασχόλησης και της καινοτόμου και κοινωνικής επιχειρηματικότητας

Ειδικός Στόχος 5: Ενίσχυση της νεοφυούς επιχειρηματικότητας και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας

Άξονας Προτεραιότητας 3: Προάσπιση μιας δίκαιης και ανοιχτής κοινωνίας που

προστατεύει τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες

Ειδικός Στόχος 6: Αντιμετώπιση της φτώχειας και των διακρίσεων - Ένταξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων - Αναβάθμιση κοινωνικών υποδομών.

Οι Ειδικοί Στόχοι της Στρατηγικής ΒΑΑ συνδέονται με τους Ειδικούς Στόχους και τα Πεδία Παρέμβασης του **ΠεΠ Θεσσαλίας, τους ειδικούς στόχους της ΠΕΣΚΕ Θεσσαλίας και τους Τομείς / Κλάδους της Στρατηγικής RIS3 Θεσσαλίας:**

Ειδικός Στόχος 1: Αναβάθμιση του Αστικού Περιβάλλοντος και Ανάδειξη Χαρακτηριστικών Τοποσήμων της Πόλης των Τρικάλων

ΠεΠ Θεσσαλίας:

Ειδικός Στόχος 5.1 «Δράσεις Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) στις πρωτεύουσες των Περιφερειακών Ενοτήτων της Θεσσαλίας»

Ειδικός Στόχος 2.4 «Αντιπλημμυρική προστασία οικισμών με έργα τοπικής σημασίας και λοιπές δράσεις σύμφωνα με το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας»

Ειδικός Στόχος 2.7 «Αστικές περιβαλλοντικές παρεμβάσεις σε οικισμούς με επικέντρωση σε Πράσινες και Μπλε υποδομές»

Πεδίο Παρέμβασης 58 «Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων»

Πεδίο Παρέμβασης 79 «Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές»

Τομείς / Κλάδοι RIS3 Θεσσαλίας:

Ανάπτυξη Δημιουργικού Τουρισμού

Ειδικός Στόχος 2: Ενσωμάτωση του ποδηλάτου στον αστικό χώρο

ΠεΠ Θεσσαλίας:

Ειδικός Στόχος 5.1 «Δράσεις Βιώσιμης

Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) στις πρωτεύουσες των Περιφερειακών Ενοτήτων της Θεσσαλίας»

Πεδίο Παρέμβασης 83 «Υποδομές ποδηλασίας»

Τομείς / Κλάδοι RIS3 Θεσσαλίας:

Ανάπτυξη Δημιουργικού Τουρισμού

Ειδικός Στόχος 3: Αναβάθμιση του Αστικού Περιβάλλοντος, Ανάδειξη του Ποτάμιου Οικοσυστήματος και Πρόληψη του Πλημμυρικού Κινδύνου της Πόλης των Τρικάλων.

ΠεΠ Θεσσαλίας:

Ειδικός Στόχος 5.1 «Δράσεις Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) στις πρωτεύουσες των Περιφερειακών Ενοτήτων της Θεσσαλίας»

Ειδικός Στόχος 2.7 «Αστικές περιβαλλοντικές παρεμβάσεις σε οικισμούς με επικέντρωση σε Πράσινες και Μπλε υποδομές»

Πεδίο Παρέμβασης 58 «Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων»

Τομείς / Κλάδοι RIS3 Θεσσαλίας:

Ανάπτυξη Δημιουργικού Τουρισμού

Ειδικός Στόχος 4: Δημιουργία μιας νέας αστικής ταυτότητας ανάδειξης της δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς

ΠεΠ Θεσσαλίας:

Ειδικός Στόχος 5.1 «Δράσεις Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) στις πρωτεύουσες των Περιφερειακών Ενοτήτων της Θεσσαλίας»

Πεδίο Παρέμβασης 165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού.

Τομείς / Κλάδοι RIS3 Θεσσαλίας:

Ανάπτυξη Δημιουργικού Τουρισμού

Ειδικός Στόχος 5: Ενίσχυση της νεοφυούς επιχειρηματικότητας και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας

ΠεΠ Θεσσαλίας:

Ειδικός Στόχος 1.3 «Ενίσχυση ΜΜΕ με στόχευση στους τομείς της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3) για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, αύξηση εξαγωγών και δημιουργία θέσεων εργασίας, στοχεύοντας στους τομείς της νέας βιομηχανικής επανάστασης»

Ειδικός Στόχος 4.α «ΝΕΕ και παρεμφερείς δράσεις, στις ΟΧΕ ή και προτεραιότητες RIS»

Πεδίο Παρέμβασης 21 «Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων»

Πεδίο Παρέμβασης 137 «Στήριξη της αυτοαπασχόλησης και της σύστασης επιχειρήσεων»

Τομείς / Κλάδοι RIS3 Θεσσαλίας:

Αγροδιατροφικό Σύμπλεγμα

Δημιουργικός Τουρισμός

Διαχείριση Περιβάλλοντος

Ειδικός Στόχος 6: Αντιμετώπιση της φτώχειας και των διακρίσεων - Ένταξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων - Αναβάθμιση κοινωνικών υποδομών

ΠεΠ Θεσσαλίας:

Ειδικός Στόχος 4.12 «Πρώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών»

Πεδίο Παρέμβασης 158 «Μέτρα για την αναβάθμιση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και προσιτές υπηρεσίες»

ΠΕΣΚΕ Θεσσαλίας:

• Ειδικός Στόχος 1.4 «Βελτίωση της Ποιότητας ζωής και της Απασχολησιμότητας σε υποβαθμισμένες Αστικές / Αγροτικές

Περιοχές που χαρακτηρίζονται από Χαμηλή Ανάπτυξη και διάρρηξη (διάσπαση) του Κοινωνικού Ιστού»

- Ειδικός Στόχος 2.1 «Ενημέρωση και Βελτίωση της Παροχής και Πρόσβασης σε Υπηρεσίες Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας στις Ευπαθείς Πληθυσμιακές Ομάδες (ιδίως στις Ειδικές Ομάδες και στα παιδιά)»
- Ειδικός Στόχος 3.1 «Βελτίωση της πρόσβασης και χρήσης των τοπικών Υποδομών Υγείας, Κοινωνικής Φροντίδας και Πρόνοιας»

Κάθε Άξονας και Ειδικός Στόχος της Στρατηγικής ΒΑΑ, καταλήγει σε συγκεκριμένες **Πράξεις** που περιλαμβάνονται στο **Σχέδιο Δράσης της Στρατηγικής Β.Α.Α.** Τα έργα αυτά συνδέονται άρρηκτα και με τους Ειδικούς Στόχους και τα Πεδία Παρέμβασης του Περιφερειακού Προγράμματος Θεσσαλίας 2021–2027, όπως αποτυπώνονται και στον πίνακα της επόμενης ενότητας.

Στον πίνακα αυτό παρουσιάζονται επίσης οι πηγές χρηματοδότησης καθώς και ο εκτιμώμενος προϋπολογισμός και χρονοπρογραμματισμός των πράξεων. Στο τέλος του εντύπου, παρατίθεται **ο χάρτης των παρεμβάσεων**, στον οποίο αναδεικνύονται αυτοτελώς οι συνεχιζόμενες πράξεις από την τρέχουσα περίοδο, καθώς και οι νέες αστικές παρεμβάσεις.

Ως προς τις οριζόντιες κοινωνικές και οικονομικές δράσεις, τοποθετούνται οι δομές ή οι έδρες των φορέων υλοποίησης, αλλά οι δικαιούχοι τους προέρχονται από το σύνολο της Περιοχής Παρέμβασης.

5

Σχέδιο Δράσης της Στρατηγικής
Β.Α.Α.

5.1 Σχέδιο Δράσης

ΣΧΕΔΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΒΑΑ – ΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑ 2021-2027

α/α	Πράξη	ΤΑΜΕΙΟ	Π/Υ (€) Δ.Δ.	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	
				Πρόγραμμα/Πηγή Χρηματοδότησης	Ειδικός Στόχος Προγράμματος
Ειδικός Στόχος Δράσης : Αναβάθμιση του Αστικού Περιβάλλοντος και Ανάδειξη Χαρακτηριστικών Τοποσήμων της Πόλης					
Δράση: Δράσεις Αισθητικής Ανάπλασης & Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης για τη Βελτίωση του Αστικού Περιβάλλοντος					
1	Ανάπλαση Κεντρικής Πλατείας & Πλατείας Εθνικής Αντίστασης, ενοποίηση με Παρόχθια Ζώνη -ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΟ	ΕΤΠΑ	1,396,658.17 €	ΠεΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	5.1 2.4
2	Ανάπλαση Παρόχθιας Ζώνης Ληθαίου Ποταμού Κατά Μήκος της Κοίτης Εντός του Σχεδίου Πόλης -ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΟ	ΕΤΠΑ	1,178,906.91 €	ΠεΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	5.1 2.7
3	Περιβαλλοντική & Αισθητική Αναβάθμιση Νότιας Εισόδου Πόλης (Ε.Ο. Τρικάλων-Καρδίτσας) – ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΟ	ΕΤΠΑ	655,910.98 €	ΠεΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	5.1 2.4
4	Επέκταση, αναβάθμιση πεζοδρομίων & δημιουργία κυκλικών κόμβων – ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΟ	ΕΤΠΑ	91,000.00 €	ΠεΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	5.1 2.4
5	Ανάπλαση δημοτικού Skate Park στο Χώρο του Στρατοπέδου Παπαστάθη & δημιουργία πάρκου εναλλακτικών δραστηριοτήτων – ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΟ	ΕΤΠΑ	285,076.00 €	ΠεΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	5.1 2.4

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

ΠΕΔΙΟ	ΣΥΜΒΟΛΗ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΝΑ ΕΤΟΣ						
Πεδίο Παρέμβασης Προγράμματος	στην Κλιματική Αλλαγή	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029

ΠΕΔΙΟ 79 - ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΩΝ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

ΠΕΔΙΟ 79 - ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΩΝ ΤΡΙΚΑΛΩΝ - ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΟΠΟΣΗΜΩΝ ΤΗΣ ΠÓΛΗΣ ΤΩΝ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

79	40%	300,000.00 €	746,658.17 €	350,000.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €
58	100%	300,000.00 €	878,906.91 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €
79	40%	0.00 €	655,910.98 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €
79	40%	91,000.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €
79	40%	130,000.00 €	155,076.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €

Ειδικός Στόχος Δράσης: Ενσωμάτωση του ποδηλάτου στον αστικό χώρο.**Δράση: Αναβάθμιση του Αστικού Περιβάλλοντος και Ανάδειξη Χαρακτηριστικών Τοποσήμων της Πόλης των Τρικάλων.**

6	Δημιουργία εκτεταμένου δικτύου ποδηλατοδρόμων – ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΟ	ΕΤΠΑ	264,477.01 €	ΠεΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	5.1
---	--	------	--------------	-------------------------	-----

Ειδικός Στόχος Δράσης : Αναβάθμιση του Αστικού Περιβάλλοντος, Ανάδειξη του Ποτάμιου Οικοσυστήματος και Πρόληψη**Δράση: Δράσεις Αισθητικής Ανάπλασης, Περιβαλλοντικής Αναβάθμισης & Πρόληψης του Πλημμυρικού Κινδύνου, για**

7	Ανάπλαση Παρόχθιας Ζώνης Ληθαίου Ποταμού Κατά Μήκος της Κοίτης από Γέφυρα Μαιευτηρίου έως την Εθνική Οδό Τρικάλων-Ιωαννίνων (Γέφυρα Κουίντα)	ΕΤΠΑ	2,900,000.00 €	ΠεΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	5.1 2.7
8	Ανάπλαση Παρόχθιας Ζώνης Ληθαίου Ποταμού Κατά Μήκος της Κοίτης από Εθνική Οδό Τρικάλων-Ιωαννίνων (Γέφυρα Κουίντα) έως Αθλητικό Πάρκο Σωτήρας	ΕΤΠΑ	2,200,000.00 €	ΠεΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	5.1 2.7
9	Ανάπλαση Παρόχθιας Ζώνης Παλιάς Κοίτης Ληθαίου Ποταμού από Γέφυρα Αρριανού έως Εσωτερικό Δακτύλιο Πόλης Τρικάλων και Διασύνδεση με το Αθλητικό Πάρκο Αηγιώργη	ΕΤΠΑ	1,500,000.00 €	ΠεΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	5.1 2.7
10	Ανάπλαση Παρόχθιας Ζώνης Ληθαίου Ποταμού Κατά Μήκος της Κοίτης από Γέφυρα Αρριανού έως ΣΕΦΑΑ	ΕΤΠΑ	2,000,000.00 €	ΠεΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	5.1 2.7
11	Ανάπλαση Παρόχθιας Ζώνης Αγιαμονιώτη Ποταμού Κατά Μήκος της Κοίτης από ΣΕΦΑΑ έως Παραλία Ζάχαρη	ΕΤΠΑ	1,600,000.00 €	ΠεΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	5.1 2.7
12	Ανάπλαση Παρόχθιας Ζώνης Αγιαμονιώτη Ποταμού Κατά Μήκος της Κοίτης από Παραλία Ζάχαρη έως Νησάκι του Μύλου Ματσόπουλου και διασύνδεσή του με τον αστικό ιστό με παρεμβάσεις βιώσιμης κινητικότητας	ΕΤΠΑ	7,800,000.00 €	ΠεΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	5.1 2.7
13	Ανάπλαση Παρόχθιας Ζώνης Αγιαμονιώτη Ποταμού Κατά Μήκος της Κοίτης από Νησάκι του Μύλου Ματσόπουλου έως Αθλητικό Πάρκο Πυργετού	ΕΤΠΑ	1,330,000.00 €	ΠεΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	5.1 2.7

83	100%	100,000.00 €	164,477.01 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €
----	------	--------------	--------------	--------	--------	--------	--------	--------

ηψη του Πλημμυρικού Κινδύνου της Πόλης των Τρικάλων.

τη Βελτίωση του Αστικού Περιβάλλοντος της Περιοχής Παρέμβασης.

58	100%	0,00 €	200,000.00 €	900,000.00 €	900,000.00 €	900,000.00 €	0.00 €	0.00 €
58	100%	0,00 €	200,000.00 €	950,000.00 €	950,000.00 €	100,000.00 €	0.00 €	0.00 €
58	100%	0,00 €	200,000.00 €	700,000.00 €	600,000.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €
58	100%	0,00 €	200,000.00 €	900,000.00 €	900,000.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €
58	100%	0,00 €	200,000.00 €	900,000.00 €	500,000.00 €	0.00 €	0.00 €	0.00 €
58	100%	0,00 €	200,000.00 €	1,500,000.00 €	1,500,000.00 €	2,000,000.00 €	2,600,000.00 €	0.00 €
58	100%	0,00 €	180,000.00 €	700,000.00 €	450,000.00 €	0,00 €	0.00 €	0.00 €

Ειδικός Στόχος : Δημιουργία μιας νέας αστικής ταυτότητας ανάδειξης της δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς.

Δράση: Ανάδειξη και προβολή στοιχείων δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς: Τρίκαλα City Branding.

14	Ενίσχυση της λειτουργίας του Οργανισμού Προβολής & Προώθησης της Περιοχής (DMMO)	ΕΤΠΑ	290,000.00 €	ΠεΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	5.1
----	--	------	--------------	-------------------------	-----

Ειδικός Στόχος : Ενίσχυση της νεοφυούς επιχειρηματικότητας και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Δράση: Ενίσχυση και στήριξη της λειτουργίας επιχειρήσεων με στόχευση στους τομείς της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

15	Ίδρυση Δομής Στήριξης της Επιχειρηματικότητας (Θερμοκοιτίδα & Επιταχυντής Νεοφυών & Υφιστάμενων Επιχειρήσεων) SPOROS Business LAB	ΕΤΠΑ	148.881,20 €	ΠεΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	1.3
16	Λειτουργία Δομής Στήριξης της Επιχειρηματικότητας (Θερμοκοιτίδα & Επιταχυντής Νεοφυών & Υφιστάμενων Επιχειρήσεων) SPOROS Business LAB	ΕΚΤ+	282.546,00 €	ΠεΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	4.α

Ειδικός Στόχος: Αντιμετώπιση της φτώχειας και των διακρίσεων - Ένταξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων - Αναβάθμιση

Δράση: Ενίσχυση Κοινωνικών Δομών Αντιμετώπισης της Φτώχειας

17	Λειτουργία Κοινωνικού Εστιατορίου	ΕΚΤ+	600.000,00 €	ΠεΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	4.12
----	-----------------------------------	------	--------------	-------------------------	------

Υποσύνολο ΕΤΠΑ ΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	23,640,910.27 €
Υποσύνολο ΕΚΤ+ ΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	882,546.00 €
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2021-2027	24,523,456.27 €
Σύνολο Λοιπών Πηγών/Προγραμμάτων	0,00 €
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΒΑΑ	24,523,456.27 €

165	0%	0,00 €	20.000,00 €	50.000,00 €	60.000,00 €	60.000,00 €	50.000,00 €	50.000,00 €
-----	----	--------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

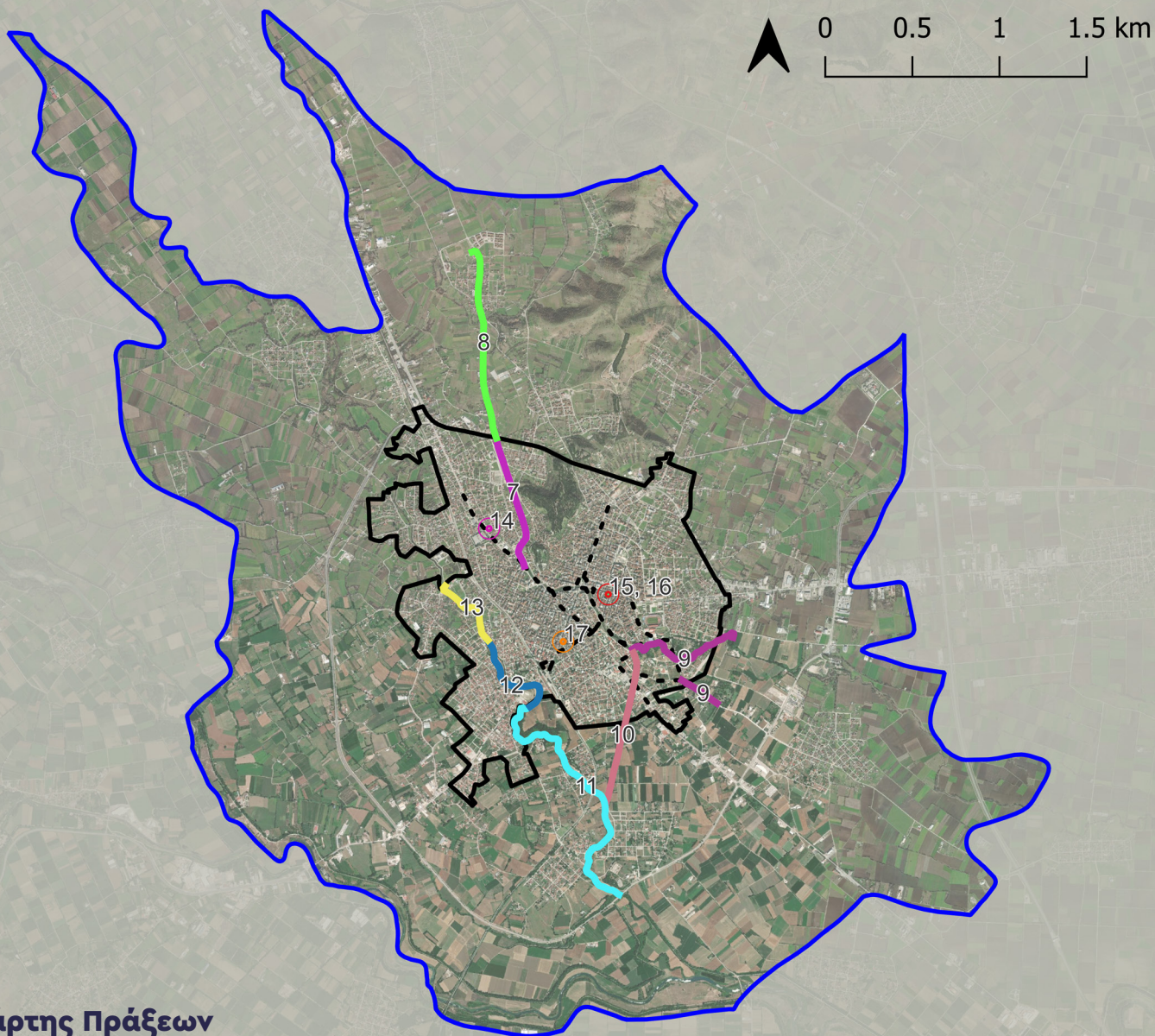
Δίκευσης (RIS3) για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών

21	0%	0,00 €	50.000,00 €	98.881,20 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
137	0%	0,00 €	48.392,00 €	48.406,00 €	48.905,00 €	48.915,00 €	48.963,00 €	38.965,00 €

Ίσχυση κοινωνικών υποδομών.

158	0%	0,00 €	100.000,00 €	100.000,00 €	100.000,00 €	100.000,00 €	100.000,00 €	100.000,00 €
-----	----	--------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

921.000.00 € 4,199,421.07 € 7,197,287.20 € 6,008,905.00 € 3,208,915.00 € 2,798,963.00 € 188,965.00 €
€ € € €

Χάρτης Πράξεων

- - - Συνεχιζόμενες πράξεις απο ΣΒΑΑ 2018 (1 - 6)

Σχέδιο δράσης ΣΒΑΑ (7 - 17)

- 7. Ανάπλαση Παρόχθιας Ζώνης Ληθαιού Ποταμού Κατά Μήκος της Κοίτης από Γέφυρα Μαιευτηρίου έως την Εθνική Οδό Τρικάλων-Ιωαννίνων (Γέφυρα Κουίντα)
- 8. Ανάπλαση Παρόχθιας Ζώνης Ληθαιού Ποταμού Κατά Μήκος της Κοίτης από Εθνική Οδό Τρικάλων-Ιωαννίνων (Γέφυρα Κουίντα) έως Αθλητικό Πάρκο Σωτήρα
- 9. Ανάπλαση Παρόχθιας Ζώνης Παλιάς Κοίτης Ληθαιού Ποταμού από Γέφυρα Αρριανού έως Εσωτερικό Δακτύλιο Πόλης Τρικάλων και Διασύνδεση με το Αθλητικό Πάρκο Αη-Γιώργη
- 10. Ανάπλαση Παρόχθιας Ζώνης Ληθαιού Ποταμού Κατά Μήκος της Κοίτης από Γέφυρα Αρριανού έως ΣΕΦΑΑ
- 11. Ανάπλαση Παρόχθιας Ζώνης Αγιαμονιώτη Ποταμού Κατά Μήκος της Κοίτης από ΣΕΦΑΑ έως Παραλία Ζάχαρη
- 12. Ανάπλαση Παρόχθιας Ζώνης Αγιαμονιώτη Ποταμού Κατά Μήκος της Κοίτης από Παραλία Ζάχαρη έως Νησάκι του Μύλου Ματσόπουλου και διασύνδεσή του με τον αστικό ιστό με παρεμβάσεις βιώσιμης κινητικότητας
- 13. Ανάπλαση Παρόχθιας Ζώνης Αγιαμονιώτη Ποταμού Κατά Μήκος της Κοίτης από Νησάκι του Μύλου Ματσόπουλου έως Αθλητικό Πάρκο Πυργετού
- ⊙ 14. Λειτουργία Οργανισμού Προβολής και Προώθησης της περιοχής (DMMO)
- ⊙ 15, 16. Δομή στήριξης επιχειρηματικότητας - Sporos Business Lab
- ⊙ 17. Λειτουργία Κοινωνικού Εστιατορίου

Οκτώβριος 2023